

*Kongregace milosrdných sester
III. řádu sv. Františka z Assisi*

ŘEHOLE
A
KONSTITUCE

Opava 2009

ÚVODNÍ SLOVO

Řehole a konstituce patří k základním pramenům řeholního života a řeholníci se k nim mají často vracet¹.

Řehole Třetího řeholního řádu sv. Františka, kterou naše kongregace zachovává a kterou máte nyní možnost číst v novém českém překladu, je z roku 1982 a bulou ji potvrdil papež Jan Pavel II. Je v pořadí třetí řeholí pro františkánské bratry a sestry III. řádu žijící v řeholních komunitách.

Konstituce, které jsou vyjádřením spirituality konkrétního řeholního institutu a jeho základním normativním textem, procházejí oproti řeholi mnohem častějšími proměnami. Důvodem nutných přepracování je měnící se situace v církvi a ve společnosti.

Kongregace milosrdných sester III. řádu sv. Františka z Assisi v Opavě (*Congregatio Sororum Misericordium Tertii Ordinis Sancti Francisci Assisiensis Opaviae*), má své počátky v polovině 19. století. Společenství prvních sester vzniklo a začalo působit v Opavě za pomoci Menších bratří konventuálů (minoritů) a proto se sestrám

¹ „Každý institut je dnes postaven před úkol znovu se vracet k řeholi...“ (VC 37).

říká také „opavské františkánky“ nebo „minoritky“. V roce 1859 přijaly sestry první pravidla pro společný život (*Verfassung*) a v r. 1867 první konstituce (*Ordensbuch der Barmherzigen Schwestern aus dem III. Orden des Heiligen Franz von Assisi*). Sestry se věnovaly skutkům tělesného a duchovního milosrdenství ve farnostech, v ošetrovatelské službě, u nemocných, sirotků, ve výchově a ve výuce.

V roce 1859 bylo nové řeholní společenství uznáno arcibiskupem Fridrichem Fürstenbergem kongregací diecézního práva a v r. 1912 byl kongregaci Apoštolským stolcem udělen pochvalný dekret, kterým se kongregace zařadila mezi instituty papežského práva. V témže roce byla agregacním dekretem přičleněna k Řádu menších bratří konventuálů. Nové konstituce byly vydány hned v příštím roce.

Konstituce pak v průběhu 20. století doznaly několika přepracování. Ty, které držíte v ruce, jsou nově vypracovanou syntézou charismatu a spirituality Milosrdných sester III. řádu sv. Františka (SMFO) a nahrazují konstituce předchozí z r. 1986. Jsou zakotveny v Božím slovu, Řeholi, textech sv. Františka, církevních dokumentech a v živé tradici naší kongregace. Představují výsledek několikaleté společné prá-

ce našich sester, byly přijaty na XV. generální kapitule naší kongregace v roce 2005 a schváleny Apoštolským stolcem v roce 2008. Předávám je svým sestřám s radostí a vděčností a též s přáním, aby nám byly osvěžujícím pramenem, který přináší povzbuzení na naší cestě za Pánem.

V Opavě 8. 12. 2008, o slavnosti Neposkvrněného početí Panny Marie

S. Františka Ryšková,
generální představená

EDIČNÍ POZNÁMKA

Český překlad Řehole Třetího řeholního řádu svatého Františka vychází z latinského originálu, který je převzat z bilingvního latinsko-italského vydání *Regola e vita dei fratelli e delle sorelle del Terzo ordine regolare di San Francesco: testo latino e italiano con tutte le fonti*. Roma: Editrice Franciscanum 1984.

V citacích spisů sv. Františka se přidržujeme kritického vydání Kajetána Essera, *Opuscula Sancti Patris Francisci Assisiensis*, Grottaferrata 1978 (ve vydání *Gli scritti di San Francesco d'Assisi: nuova edizione critica e versione italiana*. Padova: Edizioni Messaggero 1982) a přihlížíme též k českým překladům františkánských pramenů J. B. Štivarara a C. V. Pospíšila. Zkratky biblických knih jsou převzaty z ekumenického vydání Bible (Praha 1995), zkratky františkánských pramenů jsou vlastní.

Latinský text ponecháváme bez interpunkce (v případě citací Františkových spisů), nebo ji přepisujeme dle předlohy, byť neodpovídá vždy současnému gramatickému úzu.

Spolu s výrazy „bratři, bratrský apod.“ uvádíme zároveň i ekvivalenty „sestry, sesterský apod.“, a to i tam, kde toto v latinském originá-

le chybí (texty převzaté z Františkových spisů hovoří jen o bratrech). Činíme tak z pochopitelných důvodů - většinu adresátů této Řehole tvoří ženy.

Poznámky k textu Řehole jsou oproti latinsko-italskému vydání zestručněny na odkazy a ponechány bez dalších komentářů.

ŘEHOLE

Třetího řeholního řádu sv. Františka

IOANNES PAULUS PP. II

ad perpetuam rei memoriam

Franciscanum vitae propositum nostra quidem aetate, haud secus ac superiore tempore, complures viros et mulieres evangelicam sitiennes perfectionem Regnumque Dei appetentes sine intermissione allicit.

Ad sancti Francisci Assisiensis exemplar adhaerentes sodales Tertii Ordinis Regularis sectari ipsum contendunt Iesum Christum, dum fraterno vivunt in consortio, evangelica consilia oboedientiae, paupertatis, castitatis votis publicis observanda suscipiunt et in varii generis operositatem apostolicam incumbunt. Quo perfectius suae vitae propositum exsequantur, adsidue orationis usum frequentant, germanam inter se excolunt caritatem atque vera utuntur paenitentia et abnegatione christiana.

Cum autem hae singulae franciscalis vitae propositi partes ac rationes luculenter in „Regula et Vita fratrum et sororum Tertii Ordinis Regularis sancti Francisci“ comprehendantur cumque prorsus ita descriptae convenient vero franciscali instituto, Nos pro apostolicae potestatis Nostrae plenitudine statuimus, edicimus, decernimus ut haec Regula propriam habeat vim momentumque ad genuinae franciscalis vitae sensum fratribus et sororibus explanandum,

JAN PAVEL II.

na věčnou památku

Františkánský ideál života v současnosti stejně jako v době minulé nepřetržitě přitahuje mnoho mužů a žen, kteří touží po evangelní dokonalosti a usilují o Boží království.

Členové Třetího řeholního řádu se podle příkladu svatého Františka z Assisi snaží následovat samotného Ježíše Krista tím, že žijí v bratrském a sesterském společenství, veřejnými sliby se zavazují dodržovat evangelní rady poslušnosti, chudoby a čistoty a vykonávají apoštolskou činnost různého druhu. Aby svůj životní ideál uskutečňovali dokonaleji, vytrvale se věnují modlitbě, zdokonaľují se ve vzájemné bratrské a sesterské lásce a cvičí se v pravém pokání a křesťanském odřikání.

Poněvadž jsou tyto jednotlivé prvky a zásady františkánského ideálu života vhodně obsaženy v „Řeholi a životě bratří a sester Třetího řeholního řádu svatého Františka“ a protože tak, jak jsou zapsány, odpovídají skutečnému františkánskému duchu, z plnosti své apoštolské moci ustanovujeme, vyhlášíme a rozhodujeme, že tato Řehole má pro bratry a sestry zvláštní význam a důležitost při výkladu smyslu pravého františkánského

usquequaque videlicet perpensis iis omnibus quae de hac re iam suo tempore edixerant decessores Nostri Leo Decimus et Pius Undecimus Constitutionibus Apostolicis „Inter cetera“ et „Rerum condicio“.

Quoniam novimus quanta diligentia curaque haec „Regula et Vita“ cursum renovatae accomodationis perfecit quamque feliciter ad optatam consensionis metam pervenerit communibus ex disceptationibus et inquisitionibus, votis et elucubrationibus, idcirco fore certi confidimus ut propositos fructus effectusque renovationis adfatim in posterum consequatur tempus. Haec autem voluntatis Nostrae significatio praecipimus ut firma usque sit virtutemque exserat suam tam nunc quam posthac, contrariis quibuslibet rebus minime obsistentibus.

Datum Romae, apud sanctum Petrum, sub anulo Piscatoris, die VIII mensis decembris, anno Domini MCMLXXXII, Pontificatus Nostri quinto.

Augustinus Card. Casaroli
a publicis Ecclesiae negotiis

Loco sigilli

In Secret. Status n. 104237

života, přičemž jsme pečlivě zvážili vše, co již v této záležitosti ve své době vyhlásili naši předchůdci Lev X. a Pius XI. apoštolskými konstitucemi „Inter cetera“ a „Rerum condicio“.

Poněvadž víme, s jakou pečlivostí a důkladností byl tímto dokumentem „Řehole a život“ dovršen průběh přizpůsobené obnovy a jak šťastně bylo dosaženo žádoucího cíle dohody na základě společných diskusí a zkoumání, hlasování a vypracování, proto plni důvěry spoléháme, že [tento dokument] v budoucnosti přinese hojnost očekávaných plodů dokončené obnovy. Proto nařizujeme, aby tento projev naší vůle byl trvale nezvratitelný a aby od nynějška nadále nabyl platnosti, aniž by mu bránily jakékoli protichůdné okolnosti.

Dáno v Římě u svatého Petra, pod pečetí rybářského prstenu, dne 8. prosince léta Páně 1982, v pátém roce našeho pontifikátu.¹

Augustin kardinál Casaroli

Rada pro veřejné záležitosti církve

Místo pečeti

Ve státním sekretariátu, spisové č. 104237

¹ Toto „Apoštolské breve pod rybářským prstenem“, zpětně datováno k 8.12. 1982, bylo předáno kongregacím Třetího řeholního řádu 30. 4. 1983 a publikováno v AAS 75 (1983) 544.

REGULA ET VITA
FRATRUM ET SORORUM
TERTII ORDINIS REGULARIS
SANCTI FRANCISCI

Verba Sancti Francisci
sectatoribus suis dicta

Omnes qui Dominum diligunt *ex toto corde, ex tota anima et mente, ex tota virtute* et diligunt proximos suos sicut se ipsos, et odio habent corpora eorum cum vitiis et peccatis, et recipiunt corpus et sanguinem Domini nostri Iesu Christi, et faciunt fructus dignos poenitentiae: O quam beati et benedicti sunt illi et illae, dum talia faciunt et in talibus perseverant, quia requiescet super eos spiritus Domini et faciet apud eos habitaculum et mansionem, et sunt filii patris caelestis, cuius opera faciunt et sunt sponsi, fratres et matres Domini nostri Iesu Christi.

Sponsi sumus, quando Spiritu Sancto coniungitur fidelis anima Domino nostro Iesu Christo. Frat-

² Tento *Prolog* k Řeholi je vzat z první části první verze Františkova *Listu věřícím* (*Epistola ad fideles*, recensio prior), nesoucí název *De illis qui faciunt poenitentiam: O těch, kteří konají pokání* (1Lvěř 1,1-19: FP 178/1-3). Srov. ESSER, 215nn.

³ Srov. *Mk* 12,30.

ŘEHOLE A ŽIVOT
BRATŘÍ A SESTER
TŘETÍHO ŘEHOLNÍHO ŘÁDU
SVATÉHO FRANTIŠKA

Slova svatého Františka pronesená
k jeho následovníkům²

Všichni, kteří milují Pána *celým srdcem, celou duší, celou myslí a silou*,³ a milují své bližní jako sami sebe,⁴ kteří nenávidí neřesti a hříchy těla a přijímají tělo a krev našeho Pána Ježíše Krista a přinášejí záslužné plody pokání:⁵ Ó, jak jsou blažení a požehnaní, když toto konají a v tom vytrvají, neboť na nich spočine duch Páně⁶ a učiní si v nich trvalý příbytek.⁷ Jsou syny nebeského Otce, jehož dílo konají, jsou snoubenci, bratry a matkami našeho Pána Ježíše Krista.⁸

Snoubenci jsme, když se mocí Ducha svatého spojí věřící duše s naším Pánem Ježíšem Kris-

⁴ Srov. *Mt* 22,39.

⁵ Srov. *Lk* 3,8.

⁶ Srov. *Iz* 11,2.

⁷ Srov. *J* 14,23.

⁸ Srov. *Mt* 12,50.

res ei sumus, quando facimus voluntatem patris qui in caelis est; matres, quando portamus eum in corde et corpore nostro per divinum amorem et puram et sinceram conscientiam; parturimus eum per sanctam operationem, quae lucere debet aliis in exemplum.

O quam gloriosum est, sanctum et magnum in caelis habere patrem! O quam sanctum, paraclitum, pulchrum et admirabilem talem habere sponsum! O quam sanctum et quam dilectum, beneplacitum, humilem, pacificum, dulcem, amabilem et super omnia desiderabilem habere talem fratrem et talem filium: Dominum nostrum Iesum Christum, qui posuit animam pro ovibus suis et oravit patri dicens: *Pater sancte, conserva eos in nomine tuo, quos dedisti mihi in mundo; tui erant et mihi dedisti eos.* Et verba, *quae mihi dedisti, dedi eis et ipsi acceperunt et crediderunt vere, quia a te exivi et cognoverunt, quia tu me misisti. Rogo pro eis et non pro mundo. Benedic et sanctifica et pro eis sanctifico me ipsum. Non pro eis rogo tantum, sed pro eis qui credituri sunt per verbum illorum in me, ut sint sanctificati in unum sicut et nos.* Et volo, *pater, ut ubi ego sum et illi sint mecum, ut videant claritatem meam in regno tuo. Amen.*

⁹ Srov. Mt 12,50.

¹⁰ Srov. 1K 6,20.

tem. Jsme jeho bratry, konáme-li vůli nebeského Otce,⁹ jsme jeho matkami, nosíme-li jej v srdci a ve svém těle¹⁰ skrze božskou lásku a čisté, ryzí svědomí, rodíme-li jej svatými skutky, které mají zářit druhým jako příklad.¹¹

Ó, jak je slavné mít svatého a velikého Otce v nebi! Ó, jak je svaté mít Snoubence oplývajícího útechou, krásou a obdivem! Ó jak je svaté a milé mít tak blahosklonného, pokorného, smířlivého, líbezného, láskyplného a nade vše vytouženého Bratra a Syna, našeho Pána Ježíše Krista, který položil život za své ovce¹² a takto se modlil k Otci: *Otče svatý, zachovej ve svém jménu ty, které jsi mi dal ve světě. Byli tvoji a dal jsi je mně. A slova, která jsi dal mně, dal jsem jim, a oni je přijali a opravdu uvěřili, že jsem vyšel od tebe a poznali, že jsi mne poslal. Prosím za ně a ne za svět. Požehnej jim a posvět je, pro ně se zasvěcuj. Prosím nejen za ně, ale i za ty, kteří skrze jejich slovo ve mne uvěří, ať jsou posvěceni v jedno jako my. A chci, Otče, aby tam, kde jsem já, byli se mnou i oni, aby viděli mou slávu ve tvém království. Amen.*¹³

¹¹ Srov. Mt 5,16.

¹² Srov. J 10,15.

¹³ Srov. J 17.

1

IN NOMINE DOMINI! INCIPIT REGULA ET VITA FRATRUM ET SORORUM TERTII ORDINIS REGULARIS SANCTI FRANCISCI

1. Forma vitae fratrum et sororum Tertii Ordinis Regularis Sancti Francisci haec est: Domini nostri Iesu Christi sanctum Evangelium observare, vivendo in obedientia, in paupertate et in castitate.

Sequentes Iesum Christum exemplo sancti Francisci tenentur plura et maiora facere observantes praecepta et consilia Domini nostri Iesu Christi et debent semetipsos abnegare sicut unusquisque promisit Deo.

2. Fratres et sorores istius Ordinis cum universis qui Domino Deo intra sanctam ecclesiam catholicam et apostolicam servire volunt, in vera fide et poenitentia perseverent.

Hanc conversionem evangelicam vivere volunt in spiritu orationis et paupertatis et humilitatis.

¹⁴ Srov. *PR* 1,1; *NpR* 1,1; *ŘKl* 1,1-2; 6,1.

¹⁵ Srov. *2Lvěř* 39.

1.

VE JMÉNU PÁNĚ! ZAČÍNÁ ŘEHOLE A ŽIVOT BRATŘÍ A SESTER TŘETÍHO ŘEHOLNÍHO ŘÁDU SVATÉHO FRANTIŠKA

1. Životní pravidlo bratří a sester Třetího řeholního řádu svatého Františka je toto: zachovávat svaté evangelium našeho Pána Ježíše Krista životem v poslušnosti, chudobě a čistotě.¹⁴

Následování Ježíše Krista podle příkladu svatého Františka je zavazuje konat v nemalé míře vskutku velké věci tím, že zachovávají příkázání a rady našeho Pána Ježíše Krista¹⁵ a zapírají sami sebe, jak to každý z nich Bohu slíbil.¹⁶

2. Spolu se všemi, kteří chtějí sloužit Pánu Bohu ve svaté, katolické a apoštolské církvi, ať bratři a sestry tohoto řádu vytrvají v pravé víře a pokání.¹⁷

Toto evangelní obrácení ať prožívají v duchu modlitby, chudoby a pokory.

¹⁶ Srov. *Mt* 16,24; *2Lvěř* 40.

¹⁷ Srov. *NpŘ* 23,7.

Et abstineant ab omni malo et perseverent usque in finem in bono quia ipse Filius Dei venturus est in gloria et dicet omnibus qui eum cognoverunt et adoraverunt et ei servierunt in poenitentia: *Venite, benedicti Patris mei, percipite regnum quod vobis paratum est ab origine mundi.*

3. Fratres et sorores promittunt obedientiam et reverentiam Papae et Ecclesiae catholicae.

Eodem spiritu his qui ad servitium fraternitatis instituti sunt obediant.

Et ubicumque sunt et in quocumque loco se invenerint, spiritualiter et diligenter debeant se revidere et honorare ad invicem.

Et unitatem et communionem cum omnibus familiae franciscanae membris foveant.

¹⁸ Srov. *NpŘ* 21,9.

¹⁹ Srov. *Mt* 25,34; *NpŘ* 23,4.

Ať se vyhýbají všemu zlu a vytrvají v dobrém až do konce,¹⁸ neboť sám Boží Syn přijde ve slávě a řekne všem, kteří ho poznali, klaněli se mu a v kajícnosti mu sloužili: *Pojďte, požehnaní mého Otce, ujměte se království, které je pro vás připraveno od počátku světa.*¹⁹

3. Bratři a sestry slibují poslušnost a úctu papeži a katolické církvi.²⁰

V tomtéž duchu ať poslouchají ty, kteří jsou ustanoveni, aby sloužili bratrskému či sesterskému společenství.²¹

Nalézají-li se kdekoli, na kterémkoli místě, ať se navzájem pozorně v duchu ctí a jeden druhého si váží.²²

Ať usilují o jednotu a spojení se všemi členy františkánské rodiny.

²⁰ Srov. PŘ 1,2; ŘKl 1,3.

²¹ Srov. PŘ 1,3; ŘKl 1,5.

²² Srov. NpŘ 7,15.

DE VITA ISTA ACCIPIENDA

4. Illi qui Domino inspirante veniunt ad nos volentes hanc vitam accipere benigne recipiantur.

Et opportuno tempore ministris praesentabuntur quibus potestas est in fraternitatem admittendi.

5. Ministri certiores fiant aspirantes vere fidei catholicae adhaerere sacramentisque ecclesiasticis.

Si illi idonei sint, vitae fraternitatis initientur.

Et omnia ad hanc vitam evangelicam pertinentia eis diligenter exponantur, praesertim haec verba Domini: *Si vis perfectus esse, vade et vende omnia quae habes, et da pauperibus et habebis thesaurum in caelo, et veni, sequere me. Et si quis vult post me venire, abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur me.*

²³ Srov. Závěť 14.16; NpŘ 2,1; ŘKl 2,1-2.

²⁴ Srov. PŘ 2,1.

²⁵ Srov. PŘ 2,2; ŘKl 2,3.

2.

PŘIJETÍ TOHOTO ŽIVOTA

4. Ti, kteří k nám z Pánova vnuknutí přicházejí s úmyslem přijmout tento život, ať jsou vlídně přijati.²³

Ve vhodnou dobu budou představeni těm, kteří mají pravomoc přijímat do bratrského či sesterského společenství.²⁴

5. Tito představení ať se přesvědčí, že žadatelé opravdu lnou ke katolické víře a přijímají svátosti církve.²⁵

Jsou-li způsobilí, ať jsou uvedeni do života společenství.

Ať se jim pečlivě vyloží vše, co náleží k tomuto životu podle evangelia,²⁶ zvláště tato slova Páně: *Chceš-li být dokonalý, jdi a prodej všechno, co máš, a dej chudým, a budeš mít poklad v nebi. A přijď a následuj mě.*²⁷ A dále: *Kdo chce přijít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne!*²⁸

²⁶ Srov. NpŘ 2,3; ŘKl 2,7.

²⁷ Srov. Mt 19,21; L 18,22; Mk 10, 17-25.

²⁸ Srov. Mt 16,24; NpŘ 1,2-3; ŘKl 2,3-4.

6. Sic Domino ducente incipiant vitam poenitentiae scientes quod omnes continuo convertendi sumus.

Conversionem et consecrationem ad vitam evangelicam significantes vilibus vestibibus induantur et simpliciter conversentur.

7. Finito vero tempore probationis recipiantur ad oboedientiam promittentes vitam istam semper et regulam observare.

Et omni cura et sollicitudine postposita sategant, quocumque modo melius possunt, servire, amare, honorare et adorare Dominum Deum mundo corde et pura mente.

8. Semper in seipsis faciant habitaculum et mansionem ipsi qui est Dominus Deus omnipotens, Pater et Filius et Spiritus sanctus, ita ut in amorem universalem cum cordibus indivisis crescant, sese continuo convertentes ad Deum et proximum.

²⁹ Srov. *NpŘ* 2,14.

³⁰ Srov. *PŘ* 2,11; *ŘKI* 2,8.

6. Takto pod Pánovým vedením ať začnou kající život s vědomím, že všichni musíme neustále usilovat o obrácení. Jako znamení obrácení a zasvěcení se životu podle evangelia ať nosí obyčejný oděv a vedou prostý život.²⁹

7. Po ukončení zkušební doby ať jsou přijati ke složení slibu poslušnosti, jímž se zavážou, že budou stále zachovávat tento způsob života a řeholi.³⁰

Ať se neznepokojují žádnými starostmi a obtížemi, nýbrž ze všech sil ať slouží Bohu, čistým srdcem a ryzí myslí ho milují, uctívají a klanějí se mu.³¹

8. Neustále ať v sobě připravují trvalý příbytek tomu, který je všemohoucí Pán a Bůh, Otec, Syn a Duch svatý,³² aby nerozděleným srdcem rostli do všestranné lásky tím, že se ustavičně obracejí k Bohu a bližnímu.³³

³¹ Srov. *NpŘ* 22,26; *NpM* 16,1-2.

³² Srov. *J* 14,23; *NpŘ* 22,27.

³³ Srov. *1Lvěř* 1,5-10; *2Lvěř* 48-53.

DE SPIRITU ORATIONIS

9. Ubique, omni loco, omni hora et omni tempore fratres et sorores credant veraciter et humiliter et in corde teneant et ament, honorent, adorent, serviant, laudent, benedicant et glorificent altissimum et summum Deum aeternum Patrem et Filium et Spiritum sanctum. Et adorent eum puro corde, *quoniam oportet semper orare et non deficere*; nam Pater tales quaerit adoratores. Eodem spiritu officium divinum in unione cum universali Ecclesia celebrent.

Illi et illae quos Dominus ad vitam contemplationis vocavit cum laetitia quotidie renovata suam dedicationem Deo manifestent et amorem celebrent quem Pater pro mundo habet qui nos creavit, redemit et sua sola misericordia salvabit.

10. Dominum regem caeli et terrae fratres et sorores laudent cum universis creaturis eius

³⁴ Srov. *NpŘ* 23,11.

³⁵ Srov. *L* 18,1; *J* 4, 23-24; *NpŘ* 22,30.

3.

DUCH MODLITBY

9. Všude, na každém místě, v každou hodinu a v každou dobu ať si bratři a sestry uchovávají v srdci opravdovou a pokornou víru v nejvyššího, svrchovaného, věčného Boha, Otce, Syna a Ducha svatého, jeho milují a uctívají, jemu se klanějí a slouží, jeho chválí, velebí a oslavují.³⁴ Ať se mu klanějí s čistým srdcem, *neboť je třeba stále se modlit a neochabovat*, protože Otec si vyžaduje takové ctitele.³⁵ Ať v tomtéž duchu slaví posvátnou liturgii ve spojení s všeobecnou církví.

Ti bratři a sestry, které Pán povolal k rozjímavému životu, ať každý den s novou radostí projevují své zasvěcení Bohu a oslavují Otcovu lásku ke světu. Vždyť on nás stvořil, vykoupil a pouze svým milosrdenstvím nás spasí.³⁶

10. Pána, Krále nebe a země,³⁷ ať bratři a sestry chválí spolu se všemi jeho tvory³⁸ a vzdávají

³⁶ Srov. *NpŘ* 23,8.

³⁷ Srov. *Mt* 11,25; *NpŘ* 23,1.

³⁸ Srov. *PísbrSl* 3.

et gratias ei agant quod per sanctam voluntatem suam et per unicum Filium suum cum Spiritu sancto creavit omnia spiritualia et corporalia et nos ad imaginem suam et similitudinem.

11. Sancto Evangelio se totaliter conformantes fratres et sorores in mente considerent et servant verba Domini nostri Iesu Christi qui est verbum Patris, et verba Spiritus sancti quae *spiritus et vita sunt*.

12. Participent sacrificium Domini nostri Iesu Christi et recipiant Corpus et Sanguinem eius cum magna humilitate et veneratione, recordantes quod Dominus dicit: *Qui manducat carnem meam et bibit sanguinem meum habet vitam aeternam*.

Exhibeant omnem reverentiam et omnem honorem, quantumcumque poterint, sanctissimo Corpori et Sanguini Domini nostri Iesu Christi ac sacratissimis nominibus et verbis scriptis eius in quo quae in caelis et quae in terris sunt pacificata sunt et reconciliata omnipotenti Deo.

³⁹ Srov. *NpŘ* 23,1; *NpM* 5,1-8.

⁴⁰ Srov. *J* 6,63; *2Lvěř* 3.

⁴¹ Srov. *J* 6,54; *NpŘ* 20,5.

mu díky, poněvadž svou svatou vůlí skrze svého jediného Syna s Duchem svatým stvořil všechno duchovní i tělesné a také nás k svému obrazu a své podobě.³⁹

11. Bratři a sestry zcela evangeliem přetvořeni ať rozvažují a v mysli uchovávají slova našeho Pána Ježíše Krista, který je Slovem Otce, a slova Ducha svatého, jež *jsou duch a život*.⁴⁰

12. Ať se účastní oběti našeho Pána Ježíše Krista a přijímají jeho tělo a krev s velkou pokorou a úctou, pamětliví slov Pána: *Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný*.⁴¹

Ať podle svých sil prokazují veškerou úctu a čest nejsvětějšímu Tělu a Krvi našeho Pána Ježíše Krista⁴² a napsaným přesvatým jménům a slovům,⁴³ neboť on vše, co je na nebi i na zemi, naplnil pokojem a usmířil s všemohoucím Bohem.⁴⁴

⁴² Srov. Kol 1,20; Lřádu 12-13.

⁴³ Srov. Lkler 1; Závěť 11-12.

⁴⁴ Srov. Kol 1,20.

13. Et in omnibus suis offensis fratres et sorores non tardant interius punire per contritionem et exterius per confessionem et faciant fructus dignos poenitentiae.

Debent etiam ieiunare, sed studeant semper esse simplices et humiles.

Nihil ergo aliquid aliud desiderent nisi Salvatorem nostrum qui se ipsum per proprium sanguinem suum sacrificium et hostiam in ara crucis obtulit pro peccatis nostris, relinquens nobis exemplum ut sequamur vestigia eius.

4

DE VITA IN CASTITATE PROPTER REGNUM CAELORUM

14. Attendant fratres et sorores, in quanta excellentia posuerit eos Dominus Deus, *quia creavit et formavit eos ad imaginem dilecti Filii sui secundum corpus et similitudinem secundum spiritum.*

⁴⁵ Srov. *Npm* 23,3.

⁴⁶ Srov. *L* 3,8; *Mt* 3,2; *2Lvěř* 25.

⁴⁷ Srov. *2Lvěř* 32.

13. Svá provinění ať bratři a sestry bez prodlení odčिňují ve svém nitru lítostí a navenek vyznáním,⁴⁵ ať přinášejí záslužné plody pokání.⁴⁶

Ať se také postí,⁴⁷ vždy však ať usilují o prostotu a pokoru.⁴⁸

Ať tedy netouží po ničem jiném, než po našem Spasiteli,⁴⁹ který prolitím vlastní krve přinesl na oltáři kříže sám sebe jako oběť a dar za naše hříchy a zanechal nám příklad, abychom šli v jeho šlépějích.⁵⁰

4.

ŽIVOT V ČISTOTĚ PRO NEBESKÉ KRÁLOVSTVÍ

14. Ať bratři a sestry uváží, jakou důstojnost jim Pán Bůh dal tím, *že stvořil jejich tělo k obrazu svého milovaného Syna a jejich ducha ke [své] podobě.*⁵¹

⁴⁸ Srov. 1K 1,26; 2Lvěř 45; Npm 19,1-2.

⁴⁹ Srov. NpŘ 23,9.

⁵⁰ Srov. 2Lvěř 11-13.

⁵¹ Srov. Npm 5,1-8.

Per Christum et in Christo creati, istam formam vitae elegerunt, quae in verbis et exemplis Redemptoris nostri fundata est.

15. Castitatem *propter regnum caelorum* profitentes, solliciti sunt, quae Domini sunt, et *nihil aliud habent facere, nisi sequi voluntatem Domini et placere sibi.*

Et omnia ita faciant, ut caritas erga Deum et universos homines ex operibus eluceat.

16. Meminerint se per eximium gratiae donum vocatos esse ad manifestandum in vita sua illud mirabile Ecclesiae mysterium, quo divino sponso Christo coniuncta est.

17. Prae oculis habeant imprimis exemplar beatissimae Virginis Mariae, Matris Dei et Domini nostri Iesu Christi. Hoc faciant secundum mandatum beati Francisci, qui sanctam Mariam maxime veneratus est, Dominam et Reginam, quae *virgo ecclesia facta* est.

Et recordentur, quod immaculata Virgo Maria seipsam dixit *ancillam Domini*, cuius exemplum sequantur.

⁵² Srov. Kol 1,16.

⁵³ Srov. Mt 19,12.

⁵⁴ Srov. 1K 7,32; NpŘ 22,9.

Stvořeni skrze Krista a v Kristu⁵² si zvolili tuto formu života, která je zakotvena ve slovech a příkladech našeho Vykupitele.

15. Slibem čistoty *pro nebeské království*⁵³ usilují o to, co náleží Pánu, a *zavazují se nekonat nic jiného, než plnit Pánovu vůli a jemu se líbit.*⁵⁴

Všechno ať konají tak, aby z jejich skutků vyzařovala láska k Bohu a ke všem lidem.

16. Ať mají na paměti, že byli nesmírným darem milosti povoláni hlásat svým životem ono podivuhodné tajemství církve, kterým je spojena s Kristem, božským snoubencem.⁵⁵

17. Především ať mají před očima příklad nejblahoslavenější Panny Marie, Matky Boha a našeho Pána Ježíše Krista. Ať tak jednají podle pokynu svatého Františka, jenž svatou Marii obzvláště uctíval jako Paní a Královnu, *pannu, která se stala chrámem.*⁵⁶

Ať si také připomínají, že se neposkvrněná Panna Maria sama označila za služebnici Páně,⁵⁷ a ať její příklad následují.

⁵⁵ Srov. Ef 5, 23-26.

⁵⁶ Srov. *PozdrPM* 1.

⁵⁷ Srov. *L* 1,38.

DE MODO SERVIENDI ET LABORANDI

18. Sicut pauperes fratres et sorores, quibus gratiam dedit Dominus serviendi vel laborandi, serviant et laborent fideliter et devote, ita quod, excluso otio animae inimico, sanctae orationis et devotionis spiritum non extinguant, cui debent cetera temporalia deservire.

19. De mercede vero laboris pro se suisque fratribus et sororibus corporis necessaria recipiant et hoc humiliter sicut decet servos Dei et paupertatis sanctissimae sectatores. Et omnia, quae supersint, pauperibus studeant erogare.

Et numquam debent desiderare esse super alios, sed magis debent esse servi et subditi omni humanae creaturae propter Deum.

20. Fratres et sorores sint mites, pacifici et modesti, mansueti et humiles, honeste loquentes omnibus sicut decet.

⁵⁸ Srov. *PR* 5,1-2; *ŘKl* 7, 1-2.

⁵⁹ Srov. *PR* 5,3-4.

5.

ZPŮSOB SLUŽBY A PRÁCE

18. Jako chudí bratři a sestry, jimž dal Bůh milost, že mohou sloužit nebo pracovat, ať slouží a pracují věrně a zbožně, aby vypudili zahálku, která je nepřítelem duše, avšak nezhášeli ducha posvátné modlitby a zbožnosti, jemuž musí podřídit i ostatní věci tohoto světa.⁵⁸

19. Jako odměnu za práci ať přijmou pro sebe i pro své bratry to, co je nezbytné pro tělesnou obživu, a to s pokorou, jak se sluší na Boží služebníky a stoupence přesvaté chudoby.⁵⁹ Ať dbají o to, aby vše nadbytečné bylo rozdáno chudým.⁶⁰

Nikdy nesmí toužit po tom, aby stáli výš než druzí, nýbrž kvůli Bohu musí být spíše služebníky, podřízeni každému lidskému zřízení.⁶¹

20. Bratři a sestry ať jsou vlídní, smířliví a skromní, mírní a pokorní a ať se všemi mluví uctivě, jak se to sluší.⁶²

⁶⁰ Srov. *NpŘ* 2,4.

⁶¹ Srov. *IPt* 2,13; *2Lvěř* 47.

⁶² Srov. *PŘ* 3,11.

Et ubicumque sunt vel vadunt per mundum, non litigent neque contendant verbis, nec alios iudicent, sed ostendant se gaudentes in Domino et hilares et convenienter gratiosos.

Et salutationem dicant: Dominus det tibi pacem.

6

DE VITA IN PAUPERTATE

21. Omnes fratres et sorores studeant sequi humilitatem et paupertatem Domini nostri Iesu Christi qui, *cum dives esset super omnia*, voluit ipse in mundo cum beatissima Virgine matre sua eligere paupertatem et semetipsum exinanivit.

Et recordentur quod nihil aliud oportet nos habere de toto mundo nisi, sicut dicit apostolus, *habentes alimenta et quibus tegamur, his contenti sumus*. Et caveant multum a pecunia.

⁶³ Srov. PŘ 3,10; PŘ 2,17.

⁶⁴ Srov. Mt 6,16; Flp 4,4; NpŘ 7,16.

⁶⁵ Srov. L 10,5; Závět' 23.

Ať jsou kdekoli či putují světem, ať se nehádají, nepouštějí se do slovních půtek a neposuzují druhé,⁶³ nýbrž s veselím a náležitou laskavostí projevují svou radost v Pánu.⁶⁴

Ať užívají tento pozdrav: Ať ti Pán daruje pokoj!⁶⁵

6.

ŽIVOT V CHUDOBE

21. Všichni bratři a sestry ať se snaží následovat pokoru a chudobu našeho Pána Ježíše Krista,⁶⁶ který přestože *byl nesmírně bohatý*, zvolil na tomto světě pro sebe a svou Matku, nejblahoslavenější Pannu Marii, chudobu⁶⁷ a zcela se ponížil.⁶⁸

Ať mají na paměti, že z celého světa, jak říká apoštol, nepotřebujeme nic, než mít *co jíst a do čeho se obléci, a s tím jsme spokojeni*.⁶⁹ Ať se bedlivě chrání peněz.⁷⁰

⁶⁶ Srov. *NpŘ* 9,1.

⁶⁷ Srov. *2K* 8,9; *2Lvěř* 5.

⁶⁸ Srov. *Flp* 2,7-8.

⁶⁹ Srov. *1Tm* 6,8; *NpŘ* 9,1.

⁷⁰ Srov. *NpŘ* 8,11; *PŘ* 5,3-4.

Et debent gaudere, quando conversantur inter viles et despectas personas, inter pauperes et debiles et infirmos et leprosos et iuxta viam mendicantes.

22. Qui vere pauperes sunt spiritu, exemplum Domini sequentes nihil sibi appropriant nec alicui defendunt, sed tanquam peregrini et advenae in hoc saeculo vivunt.

Haec est illa celsitudo altissimae paupertatis, quae nos heredes et reges regni caelorum instituit, pauperes rebus fecit, virtutibus sublimavit.

Haec sit portio nostra, quae perducit in terram viventium. Cui totaliter inhaerentes nihil aliud pro nomine Domini nostri Iesu Christi in perpetuum sub caelo habere velimus.

⁷¹ Srov. *NpŘ* 9, 2.

⁷² Srov. *Mt* 5,3; *Npm* 14,4.

Ať se radují, stýkají-li se s obyčejnými a opovrhovanými lidmi, chudými, slabými a stíženými těžkými nemocemi či s žebráky u cesty.⁷¹

22. Ti, kteří jsou skutečně chudí duchem,⁷² ať si podle Pánova příkladu nic nepřivlastňují a nikomu nic neodpírají, ale žijí v tomto světě jako poutníci a přistěhovalci.⁷³

V tom spočívá vznešenost svrchované chudoby, která nás ustanovila za dědice a vládce nebeského království, totiž že nás ochudila o majetek, zato zušlechtila ctnostmi.⁷⁴

To je náš podíl, který přivádí do země živých. Jemu ať se zcela oddáme a pro jméno našeho Pána Ježíše Krista navždy o nic jiného pod nebem neusilujeme.⁷⁵

⁷³ Srov. *1Pt* 2,11; *PŘ* 6,1-3.

⁷⁴ Srov. *Jk* 2,5; *PŘ* 6,4.

⁷⁵ Srov. *PŘ* 6,5-6; *Ž* 142,6; *ŘKl* 8, 1-6.

DE VITA FRATERNA

23. Propter amorem Dei fratres et sorores diligant se ad invicem, sicut dicit Dominus: *hoc est praeceptum meum, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos.*

Et ostendant ex operibus dilectionem quam habent ad invicem. Et secure manifestet unus alteri necessitatem suam, ut sibi necessaria inveniat et ministret.

Beati sunt, qui tantum diligenter alterum, quando est infirmus, quod non potest eis satisfacere, quantum quando est sanus, qui potest eis satisfacere.

Et de omnibus, quae ipsis accidunt, referant gratias Creatori, et quales vult eos Dominus tales se esse desiderent sive sanos sive infirmos.

24. Si contingeret inter eos verbo vel signo occasionem turbationis aliquando suboriri, statim, antequam offerat munus orationis suae coram Domino, unus alteri humiliter veniam petat.

⁷⁶ Srov. NpŘ 11,5-6; J 15, 12; Jk 2,18; 1Jn 3,18; srov. ZávKl 59.

⁷⁷ Srov. NpŘ 9,10; PŘ 6,8; ZávKl 64-66.

ŽIVOT BRATŘÍ A SESTER

23. Kvůli Boží lásce ať se bratři a sestry navzájem milují, jak říká Pán: *Toto je mé přikázání, abyste se navzájem milovali, jako jsem já miloval vás.*

Ať svými skutky projevují lásku, kterou mají k sobě navzájem.⁷⁶ S důvěrou ať jeden druhému vyjeví své nesnáze, aby mu obstaral a zařídil to, co potřebuje.⁷⁷

Blažení jsou ti, kteří milují druhého, když je nemocen a nemůže se jim odvděčit, právě tak, jako by byl zdravý a mohl jim to vynahradiť.⁷⁸

Za všechno, co se jim přihodí, ať děkují Stvořiteli a ať touží být takoví, jaké je Pán chce mít, ať zdravé nebo nemocné.⁷⁹

24. Pokud by slovem nebo náznakem mezi nimi někdy vyvstal podnět k nedorozumění, ať ihned jeden druhého pokorně požádá o odpuštění, dříve než přinese dar své modlitby před Pána.⁸⁰

⁷⁸ Srov. *Npm* 24,1-4.

⁷⁹ Srov. *NpŘ* 10,3.

⁸⁰ Srov. *Mt* 5,23-24; *Mt* 18,35.

Si quis graviter neglexerit formam vitae quam professus est, admoneatur a ministro vel ab aliis, qui eius culpam cognoverint. Et illi non faciant ei verecundiam neque detractionem, sed magnam misericordiam habeant circa ipsum.

Sed omnes attente cavere debent, ne irascantur et conturbentur propter peccatum alicuius, quia ira et conturbatio in se et in aliis impediunt caritatem.

8

DE OBEDIENTIA CARITATIVA

25. Fratres et sorores, exemplo Domini Iesu qui posuit voluntatem suam in voluntatem^{*} Patris, recordentur quod propter Deum abnegaverunt proprias voluntates.

In omnibus capitulis quae faciunt, *primum quaerant regnum Dei et iustitiam eius* et sese ex-

* *Regola e vita...* s. 54 : „...in voluntate [sic!] Patris...”

⁸¹ Srov. *Lmin* 14-15.

⁸² Srov. *PR* 7,3; *2Lvěř* 44.

Pokud by se někdo dopustil těžšího provinění proti způsobu života, k němuž se zavázal, ať je napomenut představeným nebo těmi, kteří se o jeho provinění dověděli. Ať jej však nezahnbují ani neponižují, ale projeví vůči němu velkou míru slitování.⁸¹

Všichni ať pečlivě dbají na to, aby se pro něčí hřích nenechali unést hněvem nebo rozčilením, neboť hněv a rozčilení všem brání v lásce.⁸²

8.

MILUJÍCÍ POSLUŠNOST⁸³

25. Podle příkladu Pána Ježíše, který svou vůli podřídil vůli Otcově,⁸⁴ ať mají bratři a sestry na paměti, že se kvůli Bohu zřekli vlastních tužeb.⁸⁵

Při všech kapitulách, které konají, *ať nejprve hledají Boží království a jeho spravedlnost*⁸⁶ a na-

⁸³ Srov. *Npm* 3,6; *ChvCtn* 3.

⁸⁴ Srov. *2Lvěř* 10; *Mt* 26, 42; *Mt* 26, 39.

⁸⁵ Srov. *PŘ* 10,2; *ŘKl* 10,2.

⁸⁶ Srov. *Mt* 6, 33.

hortentur, ut possint regulam quam promiserunt melius observare et fideliter sequi vestigia *Domini nostri Iesu Christi*.

Non habeant potestatem vel dominationem maxime inter se. Per caritatem spiritus voluntarie serviant et obediant invicem.

Et haec est vera et sancta obedientia Domini nostri Iesu Christi.

26. Unum teneantur semper habere ministrum et servum fraternitatis et ei teneantur firmiter obedire in omnibus quae promiserunt Domino observare et non sunt contraria animae et isti regulae.

27. Illi, qui sunt ministri et servi aliorum, eos visitent et humiliter et caritative moneant et confortent eos.

Et ubicumque sunt fratres et sorores qui scient et cognoscerent se non posse regulam spiritualiter observare, ad suos ministros debeant et possint recurrere.

Ministri vero caritative et benigne eos recipiant et tantam familiaritatem habeant circa ipsos

⁸⁷ Srov. *NpŘ* 18, 1; *Závěť* 34.

⁸⁸ Srov. *Gal* 5,13; *NpŘ* 5,13-15.

vzájem se povzbuzují k lepšímu zachovávání řehole, kterou slíbili, aby mohli věrně kráčet ve šlépějích našeho Pána Ježíše Krista.⁸⁷

Ať nezaujímají žádné mocenské postavení, zejména mezi sebou. V lásce Ducha ať si dobrovolně navzájem slouží a jeden druhého poslouchají.⁸⁸

To je pravá a svatá poslušnost našeho Pána Ježíše Krista.⁸⁹

26. Vždy jeden ať zastává službu představeného bratrského či sesterského společenství. Ať jej důsledně poslouchají ve všem, co Pánu slíbili zachovávat a co neodporuje svědomí a této řeholi.⁹⁰

27. Ti, kteří slouží druhým jako představení, ať navštěvují ostatní, v pokoře a lásce je napomínají a dodávají jim sil.⁹¹

Kdyby kdokoli z bratří nebo sester poznal, že není schopen zachovávat ducha řehole, má a může se obrátit na své představené.

Představení ať je přijmou se vši laskavostí a chovají se k nim tak přívětivě, aby s nimi brat-

⁸⁹ Srov. *NpŘ* 5,9.

⁹⁰ Srov. *PŘ* 8,1; *PŘ* 10,3; *ŘKl* 10,3.

⁹¹ Srov. *NpŘ* 4,2; *PŘ* 10,1; *ŘKl* 10,1.

ut dicere possint eis et facere sicut domini servis suis: nam ita debet esse, quod ministri sint servi omnium.

28. Et nullus sibi appropriet aliquod ministerium; sed statuto tempore ipse libenter munus suum dimittat.

9

DE VITA APOSTOLICA

29. Fratres et sorores Dominum diligant *ex toto corde, ex tota anima et mente, ex tota virtute et diligant proximos suos sicut se ipsos.*

Et exaltent Dominum in operibus suis quoniam ideo misit eos in universo mundo ut verbo et opere dent testimonium voci eius et faciant scire omnes quoniam non est omnipotens praeter eum.

30. Sicut pacem annuntiant voce, sic in cordibus suis et amplius habeant.

⁹² Srov. *PŘ* 10,4-6; *ŘKl* 10,3; *ZávKl* 19.

⁹³ Srov. *NpŘ* 17,4.

ři a sestry mohli mluvit a jednat jako páni se svými služebníky. Vždyť představení musí být služebníky všech.⁹²

28. Ať si nikdo nedělá vlastnický nárok na žádný úřad, ale ve stanovenou dobu ať se svého úřadu ochotně vzdá.⁹³

9.

APOŠTOLSKÝ ŽIVOT

29. Bratři a sestry ať milují Pána *celým srdcem, celou duší, celou myslí a silou* a milují své bližní jako sami sebe.⁹⁴

Ať oslavují Pána svými skutky, vždyť proto je poslal do celého světa, aby slovem i skutkem vydávali svědectví jeho hlasu a oznamovali všem, že nikdo není všemohoucí kromě něho.⁹⁵

30. Tak jako hlásají pokoj ústy, ať jej o to více nosí ve svém srdci.⁹⁶

⁹⁴ Srov. *1Lvěř* 1,1; *Mk* 12,30; *Mt* 22,39.

⁹⁵ Srov. *Lřádu* 8-9; *Tob* 13, 3-4.

⁹⁶ Srov. *Leg3dr* 58.

Nullus per eos provocetur ad iram vel scandalum, sed omnes per mansuetudinem eorum ad pacem, benignitatem et concordiam provocentur.

Nam fratres et sorores ad hoc vocati sunt ut vulneratos curent, alligent confractos et erroneos revocent.

Et ubicumque sunt recordentur quod dederunt se et reliquerunt corpora sua Domino Iesu Christo.

Et pro eius amore debent se exponere inimicis tam visibilibus quam invisibilibus, quia dicit Dominus: *Beati, qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, quoniam ipsorum est regnum caelorum.*

31. In caritate quae Deus est omnes fratres et sorores, sive orantes sive servientes sive laborantes, studeant se humiliare in omnibus, non gloria-ri nec in se gaudere nec interius se exaltare de bonis verbis et operibus, immo de nullo bono quod Deus facit vel dicit et operatur in eis aliquando et per ipsos.

In omni loco et in omnibus adiunctis agnoscant omnia bona esse Domini Dei altissimi et do-

⁹⁷ Srov. *Leg3dr* 58.

Ať nikdy nejsou příčinou hněvu nebo pohoršení, nýbrž ať svou vlídností vždy vybízejí k pokoji, laskavosti a svornosti.

Vždyť bratři a sestry jsou povoláni k tomu, aby léčili raněné, obvazovali chromé a nazpět přiváděli zbloudilé.⁹⁷

Ať mají všude na paměti, že sami sebe i svůj život zcela odevzdali Pánu Ježíši Kristu.

Pro jeho lásku se mají vydat nepřátelům viditelným i neviditelným, protože Pán praví: *Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království.*⁹⁸

31. V lásce, kterou je Bůh, ať se všichni bratři a sestry, ať už se modlí, slouží nebo pracují, snaží, aby byli ve všem pokorní, nebyli vychloubací ani samolibí, aby je nevedlo k pýše dobré slovo, dobrý skutek, či cokoli dobrého, co Bůh někdy v nich a skrze ně koná nebo promlouvá.⁹⁹

Všude a za všech okolností ať uznávají, že všechno dobro patří nejvyššímu Pánu a Bohu,

⁹⁸ Srov. Mt 5,10; NpŘ 16, 10-12.

⁹⁹ Srov. NpŘ 17, 5-6; 1Jn 4,8. 16.

minatoris omnium rerum; et ipsi gratias referant a quo bona cuncta procedunt.

EXHORTATIO ET BENEDICTIO

32. Attendant omnes fratres et sorores quod super omnia desiderare debent habere spiritum Domini et sanctam eius operationem.

Et semper subditi sanctae Ecclesiae stabiles in fide catholica paupertatem et humilitatem et sanctum Evangelium Domini nostri Iesu Christi quod firmiter promiserunt, observent.

Et quicumque haec observaverit in caelo repleatur benedictione altissimi Patris et in terra repleatur benedictione dilecti Filii sui cum sanctissimo Spiritu Paraclito et omnibus virtutibus caelorum et omnibus sanctis.

Et ego frater Franciscus parvulus vester servus, quantumcumque possum, confirmo vobis intus et foris istam sanctissimam benedictionem.

¹⁰⁰ Srov. NpŘ 17,17.

¹⁰¹ Srov. PŘ 10, 8-9; ŘKl 10,9.

neomezenému vládci. Jemu ať vzdávají díky, neboť od něj všechno dobro pochází.¹⁰⁰

POVZBUZENÍ A POŽEHNÁNÍ

32. Všichni bratři a sestry ať mají na mysli, že nade vše mají toužit, aby měli Ducha Páně a ten aby v nich svatě působil.¹⁰¹

Ať v trvalé podřízenosti svaté církvi a pevni v katolické víře¹⁰² zachovávají chudobu, pokoru a svaté evangelium našeho Pána Ježíše Krista, jak to závazně slíbili.¹⁰³

A kdokoli toto bude zachovávat, ať je v nebi naplněn požehnáním nejvyššího Otce a na zemi požehnáním jeho milovaného Syna s nejsvětějším Duchem Utěшитelem, všemi nebeskými zástupy a všemi svatými.

A já, bratr František, váš nepatrný služebník, ujišťuji vás, jak jen mohu, svým srdcem i svými slovy o tomto nejsvětějším požehnání.¹⁰⁴

¹⁰² Srov. Kol 1,23.

¹⁰³ Srov. PŘ 12,4.

¹⁰⁴ Srov. Závěť 40-41; 2Lvěř 87-88.

DECRETUM LAUDIS

Num. 3289/12

Anno 1844, loco Troppau, quod est oppidum Archidioeceseos Olomucensis, nonnullae piae virgines, quae infirmis curandis operam navabant, novi Instituti religiosi fundamenta iecerunt. Curante P. Leopoldo Klosse, ministro Provinciali Fratrum Minorum Conventualium, et auxilium ultro praestante Rev-mo Archiepiscopo, brevi Institutum, quod a Tertio Ordine S. Francisci a Misericordia nuncupatum fuerat, in plures dioeceses diffusum est, permagno ubique animarum incremento, infirmorum solatio et infantium utilitate.

Septuaginta nunc fere praeteritis annis, ex quo Institutum constitutum est, istius Superiorissa, vota depromens omnium Sororum, SS-mum Dominum Nostrum Pium Papam Decimum supplex rogavit, ut Instituto quum decretum laudis tum adprobationem concedere dignaretur.

E-mi autem et Rev-mi Patres Cardinales Sacrae Congregationis de Religiosis, in plenario Coetu ad Vaticanum habito, die 3. Maji 1912, re serio perpensa, Instituto Sororum Tertii Ordinis S. Francisci a Misericordia, Laudis Decretum et adprobationem rati sunt concedendam esse.

POCHVALNÝ DEKRET

č. 3289/12

Roku 1844 v Opavě, městě olomoucké arcidiecéze několik zbožných panen, které se věnovaly péči o nemocné, položilo základy nového řeholního institutu. Příčiněním P. Leopolda Klosseho, provinčního ministra Řádu menších bratří konventuálů, a za pomoci arcibiskupa olomouckého se tento institut s názvem „Milosrdné sestry III. řádu sv. Františka“ rozšířil do dalších diecézí, všude k velikému užitku věřících, k útěše nemocných a k prospěchu dětí.

Po uplynutí téměř sedmdesáti let od založení institutu tlumočila nyní jeho představená papeži Piu X. přání všech sester a pokorně ho požádala, aby společnosti udělil pochvalný dekret a schválení.

Otcové kardinálové Posvátné kongregace pro řeholníky na svém plenárním shromáždění ve Vatikánu 3. května 1912 věc bedlivě uvážili a dali souhlas k tomu, aby institutu Milosrdných sester III. řádu sv. Františka byl udělen pochvalný dekret a schválení.

Quam quidem responsionem E-morum Patrum Sanctitas Sua, referente infrascripto Secretario, die 6. ejusdem mensis et anni ratam habere et confirmare dignata est; salva Ordinariorum jurisdictione ad tramitem sacrorum Canonum et Apostolicarum Constitutionum. Contrariis quibuscumque non obstantibus.

Datum Romae, ex Secretaria S. Congregationis de Religiosis, die 14. Junii 1912.

L.S.

Fr. J. C. Card. Vives, praef.

Donatus, Archiepiscopus Ephesinus, secretar.

Šestého dne téhož měsíce a roku, aniž by narušil pravomoc ordinářů a na základě posvátných kánonů a apoštolských konstitucí, papež rozhodnutí otců kardinálů, sdělené mu níže podepsaným sekretářem, přijal a potvrdil. Vše, co je s tímto ustanovením v rozporu, pozbývá platnosti.

Dáno v Římě sekretariátem Posvátné kongregace pro řeholníky 14. června 1912.

L.S.

Fr. J. C. kardinál Vives, prefekt

Donatus, arcibiskup efezský, sekretář

DECRETUM AGGREGATIONIS

Nos Fr. Victor M. Sottaz,
e Prov. Pat. Sti. Antonii
artium et sacrae theologiae Doctor
totius ordinis minorum S. Francisci Conventualium
Minister generalis CVIII.

Omnibus sororibus Franciscalibus Conventualibus III. Ord. S. P. N. Francisci a Misericordia, quarum princeps domus Troppau, in Archidioecesi Olomucensi, Salutem.

Seraphicus Pater Noster Franciscus dum coelestem in terra vitam duceret, Ordinem a se institutum ita extemplo florescere et mirabiliter augeri suis ipse oculis vidit, ut, divino quidem spiritu afflatus, saepe fidenter dixerit filios suos numero stellas coeli coaequaturos, eorumque voces, quae praeconia Domini nuntiarent, omni tempore fore audituras ad finem usque orbis terrarum.

Hinc Nos, animis simul exultantes cum videamus mirabile hoc divi Seraphici Patris vaticinium quotidie magis eventu confirmari, precibus Vestris nuperrime Nobis adhibitis aurem benignam praebentes et libenti animo assentientes, facultate a S. Congregatione Episcoporum et Regularium, die 2. Decembris 1905, Ordini Nos-

PŘIČLEŇOVACÍ DEKRET

My, bratr Viktor M. Sottaz,
z padovské provincie sv. Antonína,
doktor filozofie a teologie,
108. generální ministr
Řádu menších bratří konventuálů sv. Františka,

všem Milosrdným sestrám konventuálkám
III. řádu našeho Otce sv. Františka,
jejichž mateřinec je v Opavě, v arcidiecézi
olomoucké, posíláme svůj pozdrav.

Když náš serafínský otec František vedl na zemi nebeský život a sám na vlastní oči viděl, jak řád, který založil, rychle vzkvétá a podivuhodně se šíří, osvícen Duchem svatým, často říkával pln důvěry, že jeho synové dosáhnou počtu hvězd na nebi a jejich hlasy chválící Pána bude slyšet v každé době až na konec světa.

Stejně tak i my s radostí v srdci, když vidíme, jak se toto podivuhodné proroctví našeho serafínského otce sv. Františka den ze dne stále víc a více naplňuje, ochotně nasloucháme vašim nedávno k nám vzneseným prosbám a s radostí souhlasíme, aby na základě plné moci, kterou 2. 12. 1905 našemu řádu laskavě udělila Kongregace pro biskupy a řeholníky, a autoritou úřadu

tro benigne concessa, et auctoritate, qua pollemus, Ministri generalis universam Congregationem Vestram cum omnibus et singulis membris sive praesentibus sive futuris Ordini Nostro tam primo quam secundo libenter aggregamus, hisce Nostris literis jam aggregatam decernimus.

Itaque ad normam decreti S. Congregationis indulgentiarum, die 28. Augusti 1903, praesentium literarum vi, omnibus Vobis et singulis, servatis de jure servandis, in Ecclesiis et oratoriis publicis Congregationis Vestrae fruendi et gaudendi illis omnibus Indulgentiis, quae tum primi tum secundi Ordinis Nostri Ecclesiarum sunt propriae, facultas conceditur: et una simul Vobiscum iisdem indulgentiis omnes etiam Christifideles, adimpletis conditionibus, frui et gaudere poterunt. In Oratoriis autem semipublicis Congregationis Vestrae et Vobis et personis solum in communitate Vobiscum vitam degentibus Indulgentias, ut supra, ad normam alterius Decreti eiusdem S. Congregationis Indulgentiarum, die 22. Martii 1905, servatis semper de jure servandis, lucrandi jus esto.

Huius insuper aggregationis gratia peculiaris illa mutua ac salutaris exoritur in Domino communicatio thesauri bonorum operum, quae tum in primo et secundo Ordine Nostro, tum in Congregatione Vestra peraguntur.

generálního ministra řádu byla celá vaše kongregace se všemi jejími složkami, nynějšími i budoucími, přiřčleněna k našemu I. a II. řádu a tímto listem ji prohlašujeme za přiřčleněnou.

Proto podle dekretu Posvátné kongregace pro odpustky ze dne 28. srpna 1903 je vám všem a každé z vás při zachování všech právních nařizení, udělena možnost s užitkem a s radostí získávat v kostelích a veřejných kaplích vaší kongregace veškeré odpustky, které náležejí kostelům našeho I. a II. řádu. Stejně jako vy budou moci i všichni věřící po splnění stanovených podmínek s užitkem získávat tyto odpustky a těšit se z nich. V poloveřejných kaplích vaší kongregace ať je toto právo po splnění stanovených podmínek přiznáno pouze vám a osobám žijícím ve společenství s vámi, a to podle jiného dekretu téže Posvátné kongregace odpustků ze dne 22. března 1905.

Tímto přiřčleněním vzniká zvláštní, vzájemné a spásonosné společenství v Pánu a podíl na pokladu dobrých skutků vykonaných v našem I. a II. řádu i ve vaší kongregaci.

Seraphici tandem Patris Nostri Francisci in Vos omnes dilectissimas, ad praestantem filiarum eius, et sororum omnium Sanctorum Seraphici Ordinis dignitatem jam evectas, benedictio copiosa descendat, et ad bene, sancteque operandum magis magisque in dies Vos omnes efficaciter moveat, semperque confirmet. In quorum fidem etc.

Datum Romae, ad SS. XII. Apostolos, die 22. Novembris 1912.

Minister generalis:

Fr. Victor Ma. Sottaz, Min. Gen.

Secretarius et assistens generalis ordinis:

Fr. Stephanus Ignudi

Milované, ať na vás všechny, které jste již byly povýšeny ke vznešené důstojnosti dcer sv. Františka a sester všech svatých serafínského řádu, sestoupí požehnání našeho serafínského otce, a ať vás všechny denně víc a více účinně povzbuzuje a stále posiluje k dobrému a svatému životu.

Budiž stvrzeno.

Dáno v Římě u Dvanácti svatých apoštolů,
dne 22. listopadu 1912.

bratr Viktor M. Sottaz,
generální ministr

bratr Štěpán Ignudi,
sekretář a asistent řádu

CONGREGAZIONE
PER GLI ISTITUTI DI VITA CONSACRATA
E LE SOCIETÀ DI VITA APOSTOLICA

Prot. n. O8-1/2006

DEKRET

Das versammelte Generalkapitel der Kongregation der Barmherzigen Schwestern des III. Ordens des hl. Franziskus hat auf den Sitzungen vom 10. bis 16. Juli 2005 den Text der Konstitutionen, die am 8. Dezember 1986 vom Heiligen Stuhl bestätigt worden waren, überarbeitet und den einstimmig angenommenen neuen Text diesem Dikasterium zur Bestätigung vorgelegt.

Die Kongregation für die Institute des geweihten Lebens und die Gesellschaften des apostolischen Lebens bestätigt nach eingehender Erwägung der Änderungen und Einbringung einiger Präzisierungen kraft vorliegenden Dekrets den überarbeiteten Text der Konstitutionen.

Dieses Dikasterium wünscht, die Umsetzung dieser Konstitutionen möge allen Schwestern des Instituts bei der Verwirklichung ihrer Berufung helfen, nach dem Beispiel des heiligen Franziskus von Assisi Werkzeug der Barmherzigkeit Gottes zu sein.

Im Übrigen bleibt bestehendes Recht gewahrt. Anderslautende Bestimmungen stehen diesem Dekret nicht entgegen.

Aus dem Vatikan, am 25. März 2008

Franc Kard. Rodé

Franc Kard. Rodé, CM
Präfekt

+ Gianfranco A. Gardin, ofm conv.
* Gianfranco A. Gardin, OFM Conv.
Erzbischof Sekretär

Kongregace pro instituty zasvěceného života
a společnosti apoštolského života

Prot. č. O8-1/2006

DEKRET

Shromáždění Generální kapituly Kongregace milosrdných sester III. řádu sv. Františka na svém zasedání 10.-16. července 2005 přepracovalo text konstitucí schválených 8. prosince 1986 Svatým stolcem a jednohlasně přijatý nový text předložilo tomuto dikasteriu ke schválení.

Kongregace pro instituty zasvěceného života a společnosti apoštolského života, po podrobném schválení změn a po provedení některých upřesnění, tímto dekretem potvrzuje přepracovaný text konstitucí.

Toto dikasterium vyjadřuje přání, aby tyto konstituce pomáhaly všem sestrám institutu při uskutečňování jejich povolání, aby podle příkladu sv. Františka z Assisi byly nástrojem Božího milosrdenství.

V ostatním zůstává zachováno stávající právo. Jinak znějící ustanovení nejsou v rozporu s tímto dekretem.

Ve Vatikánu, 25. března 2008

Franc kardinál Rodé, CM
prefekt

+ *Gianfranco A. Gardin, OFM Conv.*
arcibiskup sekretář

KONSTITUCE

Kongregace milosrdných sester
III. řádu sv. Františka

Část I.

NAŠ ZPŮSOB ŽIVOTA

1.

ZÁKLADY

NAŠEHO ŘEHOLNÍHO SPOLEČENSTVÍ

1. Náš Pán Ježíš Kristus prostřednictvím Ducha svatého dal svým příkladem a učením základ zasvěcenému životu, který je darem Boha Otce církvi.¹ Milujícího Krista Spasitele, který je sám zasvěcen Otci a oddaný svému poslání,² jsme povolány zpřítomňovat a zviditelňo-

¹ Srov. VC 1; 20.

² Srov. VC 22.

vat svým zasvěcením a naprostým odevzdáním i my.³

2. Nejvyšším pravidlem života nás, Milosrdných sester III. řádu sv. Františka z Assisi, je evangelium, které slibujeme zachovávat životem v poslušnosti, chudobě a čistotě.⁴ Jako sv. František se snažíme podle slov evangelia utvářet své smýšlení i svůj život.

3. Naše kongregace zachovává Řeholi Třetího řeholního řádu sv. Františka, potvrzenou papežem Janem Pavlem II. v roce 1982 bulou *Regula et Vita*; sestry se Bohu zasvěcují sliby evangelních rad a žijí ve společenství podle těchto konstitucí.⁵

4. Kongregace milosrdných sester III. řádu sv. Františka z Assisi je řeholní společnost papežského práva.⁶ Pochvalný dekret (*Decretum laudis* č. 3289/12) obdržela kongregace 14. června 1912.

K Řádu menších bratří konventuálů byla kongregace přiřčena listem generálního minis-

³ Srov. VC 18.

⁴ Srov. *Řehole* 1.

⁵ Srov. *CIC*, kán. 575.

⁶ Srov. *CIC*, kán. 589.

tra Viktora Sottaze OFM Conv. ze dne 22. listopadu 1912.

5. Hlavním patronem kongregace je sv. František z Assisi. Dále uctíváme Pannu Marii počatou bez poskvrny dědičného hříchu a sv. Josefa, ochránce vnitřního života i vnější činnosti. Ve zvláštní úctě chováme patrony III. řádu a patrony jednotlivých provincií a oblastí.

6. Naše Kongregace milosrdných sester III. řádu sv. Františka z Assisi přijala a od svých počátků prožívala jako zvláštní dar Ducha svatého⁷ charisma radostné kajícínosti a milosrdenství.

7. Posláním Milosrdných sester III. řádu sv. Františka z Assisi, vyplývajícím z přijatého charismatu, je zcela se darovat Kristu životem v poslušnosti, chudobě a čistotě, jen jemu náležet a spolu s ním nést celému světu evangelium pokoje.

Toto poslání uskutečňujeme tak, že se stáváme nástroji Božího milosrdenství, které předáváme všem potřebným bez rozdílu. Především se věnujeme lidem nemocným, trpícím a osamělým,

⁷ Srov. *ET* 11; *MuR* 11; *VC* 5; 30.

dětem bez rodiny, výuce a výchově dětí a mládeže a pomáháme v plnění pastoračních úkolů církve. Zůstáváme však pozorné i k výzvám doby a jsme ochotné na ně odpovídat.⁸

8. Členkami kongregace se sestry stávají složením prvních slibů; profesí jsou si všechny sestry rovny. Plnou účast na právech a povinnostech v kongregaci získávají trvalou profesí.⁹ Základem jejich vzájemného vztahu je úcta a láska.¹⁰ Od svých představených, které přihlížejí ke schopnostem jednotlivých sester, přijímají svěřené úkoly podle potřeb kongregace.

9. Řeholními sliby, které církevní tradice chápe jako jedinečné a plodné prohloubení křestního zasvěcení,¹¹ se sestry dávají do výhradního vlastnictví Bohu nade vše milovanému,¹² a jsou tak zvláštním způsobem určeny k Boží službě, lásce a oslavě.¹³

⁸ Srov. VC 37.

⁹ Srov. CIC, kán. 654.

¹⁰ Srov. *Řehole* 3.

¹¹ Srov. VC 30.

¹² Srov. LG 44.

¹³ Srov. LG 44; VC 111.

10. Svoje zasvěcení Bohu sliby evangelních rad vyjadřujeme slovy:

„Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého!

Věrná svému křestnímu zasvěcení slibuji já, sestra NN, Bohu, všemohoucímu Otci, do tvých rukou, sestro generální představená NN, (nebo delegátka generální představené NN), na celý život (na dva, na tři roky) poslušnost, chudobu a čistotu podle Řehole Třetího řeholního řádu sv. Františka a Konstitucí naší kongregace. Dávám se z celého srdce Bohu ke službě v naší kongregaci, abych s milostí Ducha svatého a s pomocí Panny Marie a svatého Otce Františka dospěla zvláštním následováním Krista k dokonalé lásce. Amen.“

Podle františkánské tradice obnovujeme společně své řeholní zasvěcení vždy 16. dubna.

2.

NÁŠ ŽIVOT V SESTERSKÉM SPOLEČENSTVÍ

11. Náš Pán Ježíš Kristus, prvorozený z mnoha bratří,¹⁴ vytváří z lidstva bratrské a sesterské společenství a svou přítomností sjednocuje ty, kteří se shromažďují v jeho jménu.¹⁵ Naše kongregace od svého počátku považuje společný život v Kristu za podstatný projev svého řeholního života.¹⁶ Skrze víru v Boha, našeho všemohoucího Otce, jsme si sestrami a následujeme svatého Františka, který z Božího vnuknutí žil v bratrství podle evangelia jako Kristus a jeho učedníci. Tak jako Františkovi Pán dal bratry,¹⁷ přijímáme i my jedna druhou jako dar.

12. Každá z nás si je vědoma vlastního obdarování Bohem a raduje se i z duchovních darů druhých. Své přirozené schopnosti, osobní nadání i zvláštní projevy Ducha¹⁸ dáváme společenství, aby sloužily společnému dobru.

¹⁴ Srov. Ř 8,29.

¹⁵ Srov. Mt 18,20.

¹⁶ Srov. EE 19.

¹⁷ Srov. Závěť 1.

¹⁸ Srov. např. 1K 12,8; 1Pt 4,10.

13. Chceme žít v lásce, pokoji a vzájemném milosrdenství.¹⁹ Usilujeme o jednotu myslí a srdcí, s důvěrou svěřujeme jedna druhé své potřeby²⁰ a snažíme se navzájem si pomáhat a sloužit, aby společenství bylo pro všechny domovem a oporou.

Víme, že projevem sesterské lásky je opravdovost lidských vztahů, upřímnost, vzájemná úcta a přátelství, sdílení radostí i bolestí, sesterské upozornění, odvaha odpouštět i ochota brát na sebe obtíže společného života i zodpovědnost za něj.

14. Sestry bydlí společně v domech k tomu určených. Komunitní život je utvářen společným slavením liturgie a modlitbou, společným stolováním a rekreací, společným slavením svátků i společnými posty (kajícností), vzájemnou službou, zachováváním klauzury, a kde je to možné, i společnou apoštolskou činností.

Předpisy o klauzuře i řád dne stanoví konventní kapitula, k níž se společenství pravidelně schází.

¹⁹ Srov. *Ga* 6,2; *J* 13,34; *Ř* 12,10; *Ř* 12,16; *Ř* 15,7; *1 K* 11,33; *Ga* 5,13; *1 Te* 5,11; *Ef* 4,32; *Ef* 5,21; *Jk* 5,16; *1Pt* 5,5 *IJ* 1,7; *Ga* 6,9-10.

²⁰ Srov. *ŘKl* 8,15.

Společnou účast na úkonech komunity považujeme za vyjádření i požadavek lásky, která nás má spojovat.

15. Všechny jsme si rovny křtem a stejným řeholním povoláním. Nutná různost úřadů je projevem sesterské služby. Těm, které jsou nositelkami autority, prokazujeme úctu a poslušnost.

16. Představené ať jsou si vědomy, že jsou to často ony, kdo vytváří podmínky pro zdravý rozvoj jednotlivých sester i pro rodinnou atmosféru v komunitě. Ať vytrvale podporují společný život a hledají místo komunit v Božím plánu společně se všemi sestrami.

17. Chceme dbát na to, aby sestry v našich komunitách cítily plné přijetí, aby rozdílný věk, různost povah, kultur a jazyků vedly k vděčnosti za vnitřní bohatství každé sestry.

Tvoří-li komunitu sestry různých národností, ať zdravě rozvíjejí vlastní způsob života a respektují se navzájem tak, aby vždy byla zachována jednota.²¹

²¹ Srov. PC 15; EE 18; VC 42; VC 45.

Mladší sestry ať prokazují starším úctou a mají pochopení pro obtíže stáří a starší ať jsou ochotny přijímat nové, zdravé změny v našem životě a činnosti. Všechny chceme být trpělivé a svoji rozdílnost přijímat jako obohacení, a ne jako důvod k nejednotě.

18. Když některá sestra onemocní nebo je v nesnázi, ať se obrátí na svou představenou a ta ať považuje za svoji první povinnost láskyplně obstarat vše, co tato sestra potřebuje pro duši i tělo. Představená ať je dobrotivá a přístupná,²² aby jí sestry bez obav mohly říci o všem, co potřebují,²³ a aby se na ni mohly obracet, kdykoliv by se jim to zdálo potřebné.²⁴

19. Všechny sestry ať se chovají ke svým nemocným sestráům tak, jak by chtěly, aby byly samy ošetřovány,²⁵ a ať jsou jim nablízku se svou pomocí, útěchou a povzbuzením.

Vnímavou péčí věnujeme nejen tělesně nemocným sestráům, ale i těm, které jsou v duševní

²² Srov. *Řehole* 27.

²³ Srov. *ZávKl* 65-66.

²⁴ Srov. *LLvu*; *ŘKl* 4,12.

²⁵ Srov. *ŘKl* 8,12-16; *PŘ* 6.

a duchovní tísní. K sestřám sklíčeným a jakýmkoliv způsobem strádajícím se mají ostatní sestry chovat s citlivou pozorností.²⁶

V péči o své zdraví se chceme vyvarovat jak úzkostlivosti, tak zanedbávání.

20. Sestry ať se chrání hněvu a rozčilení pro hřích, jehož se některá z nich dopustila, protože hněv a hřích jim překážejí v lásce.²⁷ Ať s ní mají slitování a rády jí odpustí. Především představená ať je vůči chybné sestře plná milosrdenství,²⁸ ať jí s láskou napomene a všechny sestry ať se za chybné modlí, aby jí Pán osvětlil srdce a přivedl k pokání.²⁹

21. Sestry mají žít v atmosféře pravdy; pokora ať je vede k tomu, že každá bude druhou pokládat za lepší než je sama. Žádná ať nehledí jen na vlastní prospěch, ale všechny ať se snaží, aby prospívaly druhým.³⁰ Ať každá snáší, když je jí na druhé něco obtížného.³¹ Ať se varují každého na-

²⁶ Srov. *ET* 39.

²⁷ Srov. *Řehole* 7; *Řehole* 24.

²⁸ Srov. *Lmin*; Srov. *Npm* 27.

²⁹ Srov. *Jk* 5,16. 19–20.

³⁰ Srov. *Fp* 2,3.

³¹ Srov. *Ga* 6,2.

ctiutrhaní a vyvolávání sporů. Ať neposuzují chyby jiných. Žádná ať neříká o nepřítomné sestře něco, co by s láskou nemohla říci před ní. Každá ať miluje své sestry, a aby jim nebyla na obtíž, ať ovládá své vlastní špatné sklony.

Všechny navzájem se chceme povzbuzovat ve svém úsilí o svatost.

22. Společná rekreace je jedním z důležitých prvků našeho života; slouží nejen odpočinku, ale i udržení a rozvoji vzájemných vztahů, proto ať se jí věnuje náležitá pozornost a dostatečný čas. Vhodná doba a způsob ať se dojedná na konventní kapitule.

Také má být postaráno o to, aby sestry měly čas i pro sebe.³² Kde je to možné, ať se pro obnovení sil a zdraví stanoví dny odpočinku.

Ať se dbá na společné slavení svátků sester a podporuje se i setkávání komunit mezi sebou.

23. Informovanost uvnitř kongregace i v jednotlivých komunitách přispívá a podporuje sesterské společenství, proto ať všechny sestry, především představené, dbají o to, aby byly vhodným způsobem zveřejňovány významnější udá-

³² Srov. ES II, 26.

losti a činnosti v životě komunit a celé kongregace.

24. Komunita sester ať sama, po společné úvaze a vedená představenou, bdí nad užíváním sdělovacích prostředků tak, aby byla chráněna čistota srdce, život modlitby, chudoba, společenství sester a práce, a aby tyto prostředky sloužily většímu dobru a skutečnému rozvoji osobnosti.

25. Protože známkou přítomnosti Ducha svatého ve společenství je radost, vděčně ji chráníme a rozvíjíme.³³ Věříme, že radost je pomocí pro naši vytrvalost i svědectvím, jež dává našemu řeholnímu životu přesvědčivost a přitažlivost.³⁴

Vystoupení a propuštění z kongregace, exklaustrace, přestup a opětné přijetí

26. Pokud chce sestra s dočasnými sliby definitivně odejít z kongregace, může tak svobodně učinit po uplynutí doby slibů.³⁵ V případě, že chce ze závažné příčiny odejít před vypršením

³³ Srov. VC 45; CN 28; Srov. také 1Cel 46; Leg3dr 41-42.

³⁴ Srov. PC 15; Srov. Řehole 20.

³⁵ Srov. CIC, kán. 688, 1.

doby slibů, smí požádat vyšší představenou o povolení k vystoupení z kongregace ve shodě s kán. 688 § 2.

27. Je přáním církve, aby ti, kdo složením doživotních slibů uzavřeli zvláštní smlouvu s Kristem mající snoubenecký charakter a odevzdali se Bohu na celý život, nežádali o definitivní odchod ze svého řeholního institutu, neboť to vyžaduje věrnost povolání darovanému Bohem.³⁶ Proto takové případné rozhodnutí o definitivním odchodu z kongregace musí být učiněno „z velmi závažných důvodů, uvážených před Pánem“.³⁷ Kompetentní autoritou, která může udělit indult, je Apoštolský stolec.

28. Žádá-li sestra z vážných důvodů o dočasné odloučení od komunity, může její žádosti ve smyslu kán. 665 §1 vyhovět na dobu nejvýše jednoho roku vyšší představená se souhlasem své rady. V kompetenci generální představené se souhlasem její rady je povolení k dočasnému odloučení od kongregace (exklaustraci) na dobu nejvýše tří let. Exklaustraci na dobu delší než tři roky

³⁶ Srov. *CIC*, kán. 573, 1; 574, 2; 607, 1.

³⁷ *CIC*, kán. 691,1.

může dovolit Apoštolský stolec. Důvody vedoucí sestru k žádosti o exklausuraci musí být rozumné, závažné, pravdivé a náležité.³⁸

29. Sestra, která po uplynutí noviciátu, příp. po profesi, vystoupila z kongregace, může být do ní opět přijata generální představenou se souhlasem její rady, a to zpravidla bez povinnosti opakovat noviciát. Generální představená jí přitom určí dobu zkoušky před trvalými sliby, která musí trvat 3–6 let, zcela výjimečně až 9 let.³⁹

30. Přestup do jiného řeholního institutu či sekulárního institutu nebo společnosti apoštolského života a propuštění z kongregace či vyloučení z komunity se řídí příslušnými předpisy obecného práva.⁴⁰

³⁸ Srov. *CIC*, kán. 686,1.

³⁹ Srov. *CIC*, kán. 690. 655. 657.

⁴⁰ *CIC*, kán. 684–685. 689. 694–704.

3.

NÁŠ ŽIVOT MODLITBY

31. Úsilí o vytrvalé sjednocení s Bohem v modlitbě a rozjímání o Božích tajemstvích chápeme jako svoji první touhu a také hlavní povinnost.⁴¹

32. Především usilujeme o to mít Ducha Páně a ten aby v nás svatě působil, abychom se k němu neustále modlily s čistým srdcem,⁴² a tak se stávaly příbytky Nejsvětější Trojice.⁴³

33. Prosíme o přímluvu sv. Františka, jenž „sám se stal modlitbou“,⁴⁴ aby modlitba prostoupila celý náš život.⁴⁵ Podobně jako on toužíme vidět Boha ve všech lidech, věcech a událostech, a přiznávat tak všemu stvoření a dění jeho svátostný charakter.

⁴¹ Srov. *NpŘ* 23; Srov. také *CIC*, kán. 663,1.

⁴² Srov. *PŘ* 10; *Řehole* 32.

⁴³ Srov. *NpŘ* 22; *ŘKl* 7,2; *PŘ* 10.

⁴⁴ *2Cel* 95.

⁴⁵ Srov. *Řehole* 9.

34. Naše modlitba ať je především oslavou Pána, chvalozpěvem a děkováním, setkáním, jehož základem je láska.⁴⁶

35. Chceme mít účast na Kristově tajemství, jež se rozvíjí v mnohosti liturgických dob. Prožívání liturgických období věnujeme náležitou pozornost.

36. Slavení eucharistie zaujímá centrální místo v životě jednotlivých sester a je vrcholem a zdrojem života našeho společenství.⁴⁷ Denně se snažíme o pozornou, aktivní a zbožnou účast na eucharistické oběti. Při tomto posvátném ději chceme podle napomenutí sv. Františka odevzdat všechno a neponechat si nic, aby nás cele přijal ten, který se nám cele dává.⁴⁸ Skrze Něho, s Ním a v Něm obětujeme sebe Otci.

37. Krista přítomného v eucharistii uctíváme s vírou a zbožností a klaníme se mu jako svému Pánu. Kromě liturgické modlitby chceme vy-

⁴⁶ Srov. 3LAn.

⁴⁷ Srov. VC 95; Řehole 12.

⁴⁸ Srov. Lřádu 29.

hradit prostor i pro modlitbu srdce, kontemplaci a eucharistickou adoraci.⁴⁹

38. Společně slavíme liturgii hodin,⁵⁰ doby modliteb se určují podle místních poměrů, tak abychom se modlily ranní chvály a nešpory jako společnou modlitbu. Sestry, které se pro odůvodněné zaneprázdnění nemohou účastnit společné modlitby ranních chval a nešpor, se je modlí soukromě. V duchu františkánské tradice je jako náhrada za modlitbu breviáře možná modlitba Otčenášů.⁵¹

39. Denně se věnujeme vnitřní modlitbě společně i jednotlivě.⁵² Pamatujeme rovněž na to, že osobní modlitbě napomáhá i kvalitní duchovní četba.

40. Prvním zdrojem naší spirituality je Boží slovo.⁵³ Sestrám se doporučuje, aby se podle možnosti společně setkávaly nad Písmem svatým.⁵⁴

⁴⁹ Srov. VC 38; VC 35.

⁵⁰ Srov. *Lřádu* 41-42.

⁵¹ Srov. *NpŘ* 3; *ŘKl* 3.

⁵² Srov. *CIC*, kán. 663,3.

⁵³ Srov. *Npm* 20; VC 94; *Řehole* 11.

⁵⁴ Srov. VC 94; CN 15-16.

41. Mystickou přítomnost zmrtvýchvstalého Pána zakoušíme i ve společenství, v němž jsme spojeni vzájemnou láskou, živeny Božím slovem a eucharistií, očišťovány svátostí smíření a které podporujeme snažnou modlitbou o jednotu.⁵⁵

42. Ve svých přímluvných modlitbách předkládáme Bohu s důvěrou starosti církve a současného světa a prosíme i za sebe navzájem, abychom správně poznávaly Boží vůli.⁵⁶

43. Pokud jednotlivé sestry nebo celé společenství zvolí i jiné úkony zbožnosti,⁵⁷ pak ať mají pevný základ v Písmu svatém, teologickém učení a jsou přizpůsobeny liturgickým předpisům církve.⁵⁸

Sestry ať chovají zvláštní úctu k Panně Marii, Královně serafínského řádu a Matce milosrdenství. Zvláště se doporučuje modlitba růžence.

Generální kapitula určí délku denního rozjímání a duchovního čtení a určí modlitby za zemřelé a doporučené společné i soukromé modlitby.

⁵⁵ Srov. VC 42.

⁵⁶ Srov. VC 84.

⁵⁷ Srov. CIC, kán. 663,3.

⁵⁸ Srov. SC 13.

44. K prohloubení vnitřního života se v každém konventu koná jednou za měsíc duchovní obnova.⁵⁹ Všechny sestry se každoročně účastní duchovních cvičení, při nichž je jim zajištěna možnost soustředění a ticha. Jejich trvání stanoví generální kapitula.

45. Aby bylo zachováno vnější ticho, chráníme v našich komunitách doby společného mlčení a respektujeme ustanovení o klauzuře. Snažíme se i každá ve svém srdci o ztišení, disponující nás k setkání s Pánem.

46. Jednotlivým sestrám, které o to vážně prosí, má příslušná konventní představená ochotně umožnit, aby mohly na určený čas opustit vnější činnost a věnovat se obnově života modlitby ve zvlášť stanoveném domě (dům modlitby, poustevna). Sestrám se doporučuje odejít do ústraní, když tuto potřebu cítí.

Zřizuje-li kongregace takový dům v duchu fran-tiškánské poustevnické tradice, může mít vzhledem ke svému poslání vlastní statuta a je vhodné, aby v něm trvale žily pouze sestry, mající k tomu osobní povolání.⁶⁰

⁵⁹ Srov. VC 38.

⁶⁰ Srov. *Řehole* 9.

4.

NÁŠ ŽIVOT RADOSTNÉ KAJÍCNOTI

47. Naše Kongregace milosrdných sester III. řádu sv. Františka z Assisi přijala jako své charisma úsilí o trvalé obrácení.

48. Jsme si vědomy, že hlavní iniciativu na této cestě má Bůh a jeho milost.⁶¹ Díky Božímu Duchu si uvědomujeme pravdu o sobě, svou situaci hříšníků před Boží tváří,⁶² potřebu Božího odpuštění a vděčnost za nekonečné Boží milosrdenství.⁶³

49. Pokání jako otevření se působení Duchu Božímu⁶⁴ a vyjádření našeho základního postoje odevzdanosti vůči Bohu vyjadřuje naši odpověď na Boží obdarování a disponuje nás k poznávání Boží vůle.⁶⁵ Po Františkově vzoru se snažíme nic si nepřivlastňovat, ale díkůvzdáním a skutky mi-

⁶¹ Srov. *NpŘ*, 17; *NpŘ*, 23; *2Cel* 97. Srov. také *Ř* 9,16.

⁶² Srov. *Závět* 1.

⁶³ Srov. *Ef* 2,4-5.

⁶⁴ Srov. *Lvěř*, *NpŘ* 22.

⁶⁵ Srov. *Ř* 12,2; *VC* 84, *RP* 4.

losrdenství vůči bližním vracet Bohu všechno to, co nám ve své dobrotě dal.⁶⁶

50. Základním projevem františkánské kajícínosti a podstatným prvkem našeho řeholního charismatu je milosrdenství, které chápeme jako účinnou pomoc zasahující tělesný, duševní a duchovní rozměr člověka. Jako František začal život v pokání tím, že sloužil malomocným a v nich poznal Ježíše Krista,⁶⁷ tak i my chceme sloužit všem,⁶⁸ zvláště nejpotřebnějším a nejubožejším, a v nich poznávat Božího Syna.⁶⁹

51. Víme, že cesta vedoucí ke svatosti vyžaduje přijetí duchovního zápasu,⁷⁰ zahrnuje i období pokušení a zkoušek a vede k poznání tajemství kříže. Tehdy se milosrdenství může stát cestou z našich temnot, kdy Bůh sám „dá vzejít světlu“.⁷¹

⁶⁶ Srov. *Npm* 2; *NpŘ* 17.

⁶⁷ Srov. *Závěť* 1.

⁶⁸ Srov. *NpŘ* 7.

⁶⁹ Srov. *DM* 14; *VC* 82; *GS* 1; *Leg3dr* 14,58.

⁷⁰ Srov. *VC* 38.

⁷¹ *Iz* 58,8-12.

52. Chceme se statečně potýkat se svými chybami a trpělivě snášet chyby druhých, aby nám Pán rozšířil srdce k přijetí Boha i bližního.⁷² Snažíme se přijímat i obtíže společného života, jenž se někdy může stát „maxima poenitentia“.⁷³ Jsme povolány zvěstovat pokoj a pokání⁷⁴ a svědčit o smíření, které nám získal Kristus.⁷⁵ Pokání však není jen stav „pokoje s Bohem“, ale také smíření a pokoje se všemi lidmi a se vším stvořením.⁷⁶

53. V našem životě kajícínosti má pevné místo zdravá askeze a sebezápor.⁷⁷ Usilujeme o trvalé obrácení, které znamená především milovat Boha a stále se k němu vracet.⁷⁸ Podle Františkových slov se musíme také postit a zdržovat se neřestí a hříchů.⁷⁹ Ohledně postu se snažíme zachovat svobodu ducha, moudře rozlišovat⁸⁰ a přitom

⁷² Srov. *Nmp* 23.

⁷³ Srov. *CN* 38.

⁷⁴ Srov. *LegM* 7; *Leg3dr* 36.

⁷⁵ Srov. *NpŘ* 17.

⁷⁶ Srov. *CIC*, kán. 602; *1Cel* 41.

⁷⁷ Srov. *Řehole* 1.

⁷⁸ Srov. *1S* 7,3 ; *RP* 4.

⁷⁹ Srov. *2Lvěř* 32; Srov. *Řehole* 13.

⁸⁰ Srov. *2Cel* 22.

držet své tělo v kázni.⁸¹ Výsledkem našeho umrtvování má být harmonie ducha a těla a větší připravenost ke službě.⁸² Jsme si vědomy požadavku „přinášet plody hodné pokání“, jež nespočívají především ve vnějším umrtvování, ale spíše v úsilí o ctnosti, jež jsou plodem trvalé vnitřní proměny a našeho směřování k Bohu.⁸³

54. Chceme denním zpytováním svědomí upřímně nahlížet sebe sama ve světle Božího slova, očišťovat své srdce lítostí a častým slavením svátosti smíření, nechat se pronikat Boží láskou a o dokonalost lásky usilovat⁸⁴ a snažit se vytrvat na cestě obrácení.⁸⁵ Každá sestra má svobodu ve výběru zpovědníka při zachování řeholní kázně,⁸⁶ je jí rovněž doporučeno a případně zajištěno odpovídající duchovní vedení.⁸⁷

55. Zvláštním časem osobního i společného pokání je postní doba. Rovněž adventní očekává-

⁸¹ Srov. *PŘ* 3.

⁸² Srov. *LegM* 5,9.

⁸³ Srov. *Npm* 14.

⁸⁴ Srov. *VC* 85, *VC* 93.

⁸⁵ Srov. *Řehole*, 6.

⁸⁶ Srov. *CIC*, kán. 630, 664; *VC*, 95.

⁸⁷ Srov. *VC* 95.

ní příchodu Spasitele je časem vnitřního usebrání a obnovy. Způsob slavení těchto liturgických období stanoví konventní kapitula.

56. V duchu kajícího ať sestry na sebe ochotně berou utrpení tohoto času⁸⁸ a mají trpělivost v souženích a nemocech, aby byly naplněny dokonalou radostí, že mají účast na Kristově utrpení.⁸⁹ V okamžiku smrti ať po vzoru svatého Františka odevzdají svůj život do rukou Pána jako poslední oběť.

57. Projevem našeho zasvěcení a svědectvím chudoby a kajícího⁹⁰ je náš řeholní oděv, zhotovený podle předpisů generální kapituly, který nosíme doma i mimo dům. Výjimku v jednotlivých případech dovoluje konventní představená, dlouhodobější užívání civilního oděvu dovoluje představená vyšší.

58. Modlíme se za sebe navzájem, abychom všechny společně vytrvaly v pravé víře a v pokání, a tak došly spásy.⁹¹

⁸⁸ Srov. Ř 8,18.

⁸⁹ Srov. 1Pt 4,13.

⁹⁰ Srov. Řehole 6.

⁹¹ Srov. NpŘ 21; NpŘ 23.

5.

NÁŠ ŽIVOT V MILUJÍCÍ POSLUŠNOSTI

59. Poslušnost našeho Pána Ježíše Krista, který „ačkoli má božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu, ale sám sebe se zřekl, vzal na sebe přirozenost služebníka, [...] ponížil se a byl poslušný až k smrti“,⁹² je důvodem naší poslušnosti, k níž se zavazujeme řeholním slibem.

Vedeny Duchem svatým se ve víře a z lásky k Otci podřizujeme lidské autoritě svých právoplatných představených a posloucháme je ve všem, co není v rozporu se svědomím⁹³ a řeholními pravidly.⁹⁴ Jsme také podřizeny papeži a biskupům podle předpisů kanonického práva a církevních dokumentů.⁹⁵

60. Podle svatého Františka je poslušnost začleněním do společenství, které se zdokonaluje láskou.⁹⁶ Usilovat o lásku znamená vzájemně si

⁹² *Fp* 2,6-8.

⁹³ *Srov. Npm* 3; *Řehole* 26.

⁹⁴ *Srov. Řehole* 26; *PŘ* 10; *CIC*, kán. 601.

⁹⁵ *Srov. MuR*; také *VC* 46.

⁹⁶ *Srov. NpŘ* 2; *PŘ* 2.

sloužit a navzájem se poslouchat. A to je, jak říká František, „pravá a svatá poslušnost našeho Pána Ježíše Krista“,⁹⁷ který nepřišel, aby si nechal sloužit, ale aby sloužil.⁹⁸

61. Sestry, kterým je ve společenství kongregace svěřena autorita, ji mají vykonávat podle příkladu Pána při poslední večeři⁹⁹ pokornou a láskyplnou službou.¹⁰⁰ Ať se považují za menší a za služebnice všech sester¹⁰¹ a spolu s nimi ať upřímně hledají Boží vůli. Ať se snaží vynikat ctnostmi a svatým životem spíš než úřadem,¹⁰² aby sestry získány jejich příkladem je poslouchaly spíše z lásky než z bázně.¹⁰³

62. Představené ať jsou diskrétní a povzbuzují sestry k poslušnosti, která je svobodná, ochotná, radostná a prostá, aktivní a zodpovědná.¹⁰⁴ Svou dobrotou a moudrostí ať vedou své

⁹⁷ Srov. *NpŘ* 5; *Řehole* 25.

⁹⁸ Srov. *Mt* 20,28.

⁹⁹ Srov. *J* 13,14.

¹⁰⁰ Srov. *Npm* 4, *NpŘ* 6.

¹⁰¹ Srov. *Řkl* 10,5; Srov. *PC* 14.

¹⁰² Srov. *ZávKl*, 60.

¹⁰³ Srov. *ZávKl* 61-62.

¹⁰⁴ Srov. *PC* 14.

sestry s úctou k jejich osobě, vědomy si toho, že jim byla svěřena péče o jejich duše.¹⁰⁵

63. Protože Boží vůli poznáváme a přijímáme ve společenství a zde ji také společně prožíváme,¹⁰⁶ má každá představená stále navazovat dialog. Sestry ať se cítí svobodné ve vyjádření svého mínění a svých návrhů, a je-li třeba, ať upozorní na překážky při plnění nařízení představených. Představená ať je návrhům nejen přístupná, ale také ať se sama aktivně radí. Vždy jí však náleží poslední slovo,¹⁰⁷ za kterým pak zodpovědně stojí. Svá rozhodnutí ať představená vyjadřuje jasně a srozumitelně a respektuje přitom kompetenční dosah své autority.

64. Představená společenství, kterou jsou všichni zavázáni poslouchat, si na úřad určený ke službě nesmí dělat nárok a ve stanovený čas se ho má ochotně vzdát.¹⁰⁸

¹⁰⁵ Srov. *NpŘ* 4; *PC* 14; *VC* 43.

¹⁰⁶ Srov. *VC* 92.

¹⁰⁷ Srov. *VC* 43.

¹⁰⁸ Srov. *Řehole* 28.

65. Každá sestra ať je stále připravena k oběti vlastního úsudku a ochotná přijmout rozhodnutí představených. Ať žádná v sobě nepěstuje vnitřní odpor a nikdy svou poslušnost nestaví na svých sympatiích či na osobních kvalitách představených. Jestliže uposlechnutí někdy vyžaduje oběť, myslíme na příklad Ježíše Krista, který se naučil poslušnosti utrpením, jímž prošel.¹⁰⁹ Víme, že takto prožívaná dobrovolná poslušnost nijak nezmenšuje důstojnost lidské osoby, ale naopak ji přivádí k větší zralosti a svobodě Božích dětí.¹¹⁰

66. Všechny sestry ať k provádění nařízení představených a zodpovědnému plnění svěřených úkolů užívají svůj rozum a sílu vůle, své dary přirozené i nadpřirozené s vědomím, že tím přispívají k budování Kristova těla podle Božího plánu.¹¹¹

67. Uvědomujeme si, že velkou část svého sli-
bu prožíváme v poslušnosti všedních dnů, kterou
nám určují řeholní pravidla, požadavky zaměstná-
ní a práce, denní řád a potřeby komunity.

¹⁰⁹ Srov. *Žd* 5,8.

¹¹⁰ Srov. *PC* 14.

¹¹¹ Srov. *PC* 14; Srov. *1Pt* 4,10.

68. Víme, že na správném chápání a uskutečňování poslušnosti závisí pokrok v duchovním životě, nadpřirozený výsledek našich prací i růst a rozkvět celé kongregace.

Formální rozkaz

69. Formální rozkaz zavazující pod těžkým hříchem ať se dává podle našich zákonů jen ve věci, která je důležitá svou povahou nebo okolností, a to po rozumné úvaze, po dostatečném ověření a jen v případě opravdu nutném.

70. Formální rozkaz ať se dá vždy písemně na určenou dobu a ať se přesně vymezí, co se má udělat nebo čeho se má zanechat. Musí se vyjádřit předepsanou formulí, totiž: *Rozkazujeme (nebo zakazujeme) mocí poslušnosti...*

71. Formální rozkaz ukládá zpravidla vyšší představená a jen v mimořádně naléhavém případě též představená konventní, která je o svém kroku povinna podat zprávu vyšší představené. Formální rozkaz si uchovává platnost i přes nepřijetí dotyčnou sestrou.

6.

NÁŠ ŽIVOT FRANTIŠKÁNSKÉ CHUDOBY

72. Náš Pán Ježíš Kristus, Boží Syn, který všechno přijímá od Otce a spolu s Otcem všechno sdílí v Duchu svatém, přestože byl bohatý, stal se pro nás chudým, abychom jeho chudobou zbohatli.¹¹² Když se rozhodujeme žít životem evangelijní chudoby, odpovídáme na Kristovu lásku a následujeme tak jeho příklad.

73. Kristu dáváme přednost před vším ostatním¹¹³ a svědčíme tak o tom, že Bůh je jediným pokladem našeho srdce a naším opravdovým bohatstvím.¹¹⁴

74. Věříme, že jsme skutečně chudé, když si nic neponecháváme pro sebe a nepřivlastňujeme si ani způsobené dobro, služby nebo výsledky své práce, ale vše připisujeme Nejvyššímu a jemu to díkyvdáním vracíme.¹¹⁵

¹¹² Srov. 2K 8,9.

¹¹³ Srov. 1LAn.

¹¹⁴ Srov. Fp 3,8.10; Srov. VC 21, 90.

¹¹⁵ Srov. NpŘ 17,5-7; NpŘ 23; Npm 2; 4; 7; 8; 11; 14; Řehole 31.

75. Po vzoru svatého Františka usilujeme především o svobodu od vlastnění a jakéhokoli lpění.¹¹⁶ Snažíme se tedy o vnitřní oproštěnost a opravdovou svobodu ducha, která nás uschopňuje žít v nadbytku i nedostatku¹¹⁷ a tak být vhodnými nástroji v Božích rukou.

76. Protože františkánská chudoba je úzce spjata s pokorou a bezmeznou důvěrou v Boha,¹¹⁸ chráníme se pýchy a ctižádosti, nepohoršujeme se pro slovíčko, které se zdá působit bezprávi našemu já, nebo pro věc, kterou nám někdo vezme,¹¹⁹ nedůvěřujeme bohatství a moci, ale naopak celou svou naději upínáme k Pánu, který hladové sytí dobrými věcmi a bohaté propouští s prázdnou.¹²⁰

77. Protože je třeba hledat nejprve Boží království a jeho spravedlnost¹²¹ a mít na zřeteli svou

¹¹⁶ Na věcech, vztazích, místu, práci, na svých názorech či na mínění, které o nás mají druzí, apod.

¹¹⁷ Srov. *Fp* 4,12.

¹¹⁸ Srov. *PŘ* 12.

¹¹⁹ Srov. *Npm* 14.

¹²⁰ Srov. *L* 1,53.

¹²¹ Srov. *Mt* 6,33.

spásu, nenecháváme se pohltit starostmi tohoto světa, v němž žijeme jako poutníci a cizinci.¹²²

78. K životu františkánské chudoby jsme povolány jako jednotlivci i jako celá kongregace. Každá sestra se zavazuje k jednoduchému a skromnému způsobu života a ve všech hmotných potřebách se stává závislou na kongregaci prostřednictvím své zákonné představené. Jako sestry máme všechno společné.¹²³

79. Chceme dávat podle svých možností a přijímat podle svých potřeb. Varujeme se jakéhokoliv zdání lakomství, závisti nebo chamtivosti.¹²⁴ Jsme spokojeny s tím, co máme, nestěžujeme si a nesrovnáváme se s těmi, kdo mají větší potřeby.¹²⁵ Bezdůvodně nehledáme výhody, nežádáme výjimky a nechceme víc, než potřebujeme. Chceme být chudé v majetku, ale bohaté kvalitou vztahů a ctnostmi.¹²⁶

¹²² Srov. *Žd* 13,14; *Fp* 3,20; *LG* 42; *VC* 26; *1K* 7,31; *1Pt* 1,3 - 6; *VC* 26; *VC* 36; *Řehole* 22.

¹²³ Srov. *VC* 42; *CIC*, kán. 600; *EE* 35.

¹²⁴ Srov. *L* 12,5; *Mt* 10,8; *ŘKl* 10,8.

¹²⁵ Srov. *Ř* 14,3.

¹²⁶ Srov. *Řehole* 22; *ŘKl* 8,4.

80. Se slibem chudoby souvisí i naše úcta ke všemu stvoření, úsilí o jeho ochranu a hospodárné zacházení s přírodními zdroji a energií. Pozemská dobra přijímáme s radostnou vděčností vůči Stvořiteli. Užíváme je moudře a zodpovědně tak, abychom dobře naplnily své poslání, které nám Bůh svěřil. V užívání věcí jsme opatrné a neničíme je nedbalostí, bráníme se však pokušení pečovat o ně úzkostlivě. Uvědomujeme si, že hodnotu věcem dáváme my samy.¹²⁷

81. S osobními dary sestra nakládá zodpovědně. S dary menší hodnoty smí disponovat sama.¹²⁸ O užívání daru vyšší hodnoty rozhodne příslušná představená. Od příbuzných nežádáme peníze ani cokoliv jiného.

82. Životní úroveň jednotlivých komunit se řídí podle potřeb apoštolátu a podle kultury společnosti, v níž komunita působí. Celé společenství se však má snažit, aby vždy žilo prostě, podle požadavků evangelia. Varujeme se hromadění majetku a zbytečných věcí i všeho, co budí zdání luxusu nebo nadbytku, vědomy si významu svědectví naší chudoby.

¹²⁷ Srov. *IK* 3,21.

¹²⁸ Srov. *ŘKl* 8,5.

83. Náš život v dobrovolné chudobě nás přibližuje všem skutečně chudým.¹²⁹ Žijeme střídavě, abychom mohly podporovat chudé a potřebné v jejich duchovní a materiální tísní.

84. Je-li k tomu komunita povolána, vyjadřuje svou zvláštní lásku k chudým konkrétním sdílením životních podmínek, v nichž žijí ti nejopuštěnější.¹³⁰

85. Živíme se svou prací, kterou chápeme nejen jako prostředek pro zajištění existence, ale i jako svědectví a službu sesterskému společenství. Věříme také, že práce získává apoštolskou hodnotu, když ji konáme ve spojení s Pánem.¹³¹ Jako všichni ostatní pracující přijímáme sociální zabezpečení běžné v prostředí, kde žijeme. Vše, co svou činností sestra získává nebo nač má nárok díky pojištění, podpoře nebo důchodu, dává do společného vlastnictví komunitě.¹³² O společném hospodaření komunity jsou sestry pravidelně informovány svou konventní představenou.

¹²⁹ Srov. *ET* 17.

¹³⁰ Srov. *VC* 90.

¹³¹ Srov. *PŘ* 5; *Závět* 5.

¹³² Srov. *EE* 16.

Každá sestra smí požádat o měsíční kapesné, určené k osobní potřebě, které nemusí účtovat. Jeho výši stanoví generální kapitula.

86. V našem úsilí o opravdovou chudobu však nikdy nezapomínejme na lásku. Představená ať se snaží na potřeby sester odpovídat spravedlivě, kde to však potřeba žádá, ať je vůči sestře velkorysá, vždyť výchova k chudobě musí brát v úvahu jedinečnost každé jednotlivé sestry.¹³³ Příklad a svědectví radostného prožívání důvěryplného vztahu k Otci, který se o nás stará a ví, co potřebujeme, je přesvědčivější než jakýkoliv zákaz a láska je víc než přikázání.

Majetek sester

87. Před vstupem do kongregace kandidátka vše opouští a neponechává si nic než věci osobní potřeby. Chce-li něco darovat kongregaci, je jí to dovoleno, přestává však na to mít nárok jako na své vlastnictví. Pokud si s sebou kandidátka něco přinese, zůstává to jejím majetkem, zříká se však po dobu noviciátu jeho nezávislého užívání.

¹³³ Srov. PI 14.

88. Před složením prvních slibů musí novicka svobodným rozhodnutím na dobu, po níž bude vázána sliby, přenést na někoho jiného právo spravovat a užívat její majetek. Nemá-li v té době žádný majetek, ale získá jej později, neprodleně toto rozhodnutí učiní.

89. I po profesi zůstává sestře právo majetek vlastnit i schopnost majetku nabývat, slibem chudoby se však zříká práva svobodně majetku užívat a volně jim disponovat.¹³⁴

90. Před složením doživotních slibů sepíše sestra naprosto svobodně a uváženě poslední vůli ohledně veškerého svého majetku, platnou i podle občanského zákona.

91. Své dřívější rozhodnutí o svém majetku, jakož i poslední vůli smí změnit jen sestra sama, a to se svolením vyšší představené.

92. Sestře je dovoleno účastnit se všech jednání o vlastnických právech, doporučuje se však, aby zplnomocnila někoho z příbuzných, který by ji v těchto jednáních zastupoval.

¹³⁴ Srov. CIC, kán. 600.

93. Sestře je dovoleno se svého majetku úplně zříci, stejně tak i možnosti jej nabýt, ne však před čtyřicátým rokem věku a ne dříve než deset let po doživotní profesi. O toto dovolení žádá sestra generální představenou, poté co věc uvážila a naprosto svobodně se rozhodla. Zřeknutí se majetku ve prospěch kohokoliv, učiní pak sestra písemně. Tento akt je neodvolatelný, s ním přestávají platit všechna dřívější rozhodnutí o správě majetku.

7.

NÁŠ ŽIVOT V ČISTOTĚ PRO KRÁLOVSTVÍ BOŽÍ

94. Bůh Otec ve svém Synu Ježíši Kristu, narozeném z čisté Panny, vložil do našeho srdce touhu po úplném darování se a povolal nás k životu zasvěceného panenství skrze zvláštní milost Ducha svatého.¹³⁵ Díky této milosti se odevzdáváme Bohu, abychom ho milovaly celým a nerozděleným srdcem. Náš slib čistoty je naší odpovědí¹³⁶ lásce toho, který si nás dříve zamiloval a z lásky za nás dal svůj život.¹³⁷

95. Stejně jako sv. František chceme nyní, když jsme opustily tento svět, nedělat nic jiného než se řídit vůlí Páně a líbit se jemu samotnému¹³⁸ a cele se dát tomu, který se dal cele nám.¹³⁹

96. Ve víře se odvažujeme zřici velikého dobra manželství a rodiny v plném vědomí jejich

¹³⁵ Srov. VC 14; MD 17.

¹³⁶ Srov. *ILAn*.

¹³⁷ Srov. *IJ* 4,10.

¹³⁸ Srov. *NpŘ* 22,9; *Řehole* 15.

¹³⁹ Srov. *Lřádu*.

ceny, abychom nabídly jedinému Pánu dar svého ženství.¹⁴⁰ Smyslem našeho života je Kristus a služba jeho království,¹⁴¹ podle příkladu Marie, služebnice Páně,¹⁴² Panny, jež byla učiněna chrámem.¹⁴³

97. Slibem čistoty se zavazujeme k dokonalé zdrženlivosti v životě bez manželství a odevzdáváme Pánu v odpovědi na jeho milost své nejhlubší touhy a nároky své přirozenosti. Bohu zasvěcená čistota je největší dar lásky¹⁴⁴ a je nutně spojena s askezí. Pravdivě žitá čistota je náročná a žádá naši velkodušnost i ochotu k oběti.¹⁴⁵

98. Jsme si vědomy toho, že čistota je vzácný a křehký dar,¹⁴⁶ proto se vyhýbáme všemu, co ji ohrožuje. Prosíme Ducha svatého o citlivost, schopnost usebranosti a moc nad svou fantazií, myšlenkami a smysly. Jsme zdrženlivé a náročné ve výběru kultury, četby a zábavy.

¹⁴⁰ Srov. *MD* 20.

¹⁴¹ Srov. *IK* 7,34.

¹⁴² Srov. *L* 1,38.

¹⁴³ Srov. *Řehole* 17; *PozdrPM*.

¹⁴⁴ Srov. *VC* 14.

¹⁴⁵ Srov. *Ř* 12,1.

¹⁴⁶ Srov. *ET* 15.

99. K pokušením se stavíme odvázně a rázně je odmítáme.¹⁴⁷ Nestavíme přitom na vlastních silách, ale věříme slovům Pána a spoléháme na jeho pomoc.¹⁴⁸ Bdíme nad svými myšlenkami, cvičíme se v sebeovládání a vyhýbáme se zahálce. K zachování a rozvoji čistoty užíváme i osvědčených přirozených prostředků, které podporují duševní a tělesné zdraví.

100. Nezbytnou pomocí k uskutečňování slibu čistoty je živá víra, důvěryplná modlitba, časté přijímání svátostí, úcta k Panně Marii a svätému Josefovi, zdravý sebezápor, láskyplné prostředí komunity, v níž se cítíme dobře,¹⁴⁹ a pravdivost v mezilidských vztazích.

101. Snažíme se být ve všech vztazích přátelské a srdečné, varujeme se však přílišné citové důvěrnosti jak k sobě navzájem tak k lidem mimo řeholní komunitu.

102. Věříme, že náš život v čistotě osvobozuje zvláštním způsobem naše srdce, posiluje

¹⁴⁷ Srov. *Jk* 4,7-8.10.

¹⁴⁸ Srov. *PC* 12.

¹⁴⁹ Srov. *PC* 12.

naši výlučnou lásku k Bohu i univerzální lásku ke všem lidem a je pramenem duchovní plodnosti,¹⁵⁰ radosti a síly.¹⁵¹

103. Jsme si vědomy toho, že pokora je v Božích očích vzácnější než tělesná neporušenost,¹⁵² proto v celém svém životě usilujeme pevně, trpělivě a pokorně o čisté srdce, bez něhož nikdo nevidí Boha.¹⁵³ Chráníme své srdce před tvrdostí pýchy, vždyť jsme zvláštním způsobem zvány k tomu, abychom skrze své plné a radostné odevzdání byly znamením Boží laskavosti vůči lidem a vydávaly zvláštní svědectví o tajemství církve, panenské snoubenky a matky.¹⁵⁴

¹⁵⁰ Srov. *3LAn*.

¹⁵¹ Srov. *MD 30*.

¹⁵² Srov. *PI 13*.

¹⁵³ Srov. *Mt 5, 8*.

¹⁵⁴ Srov. *VC 57*.

8.

NAŠE SVĚDECTVÍ A ČINNOST

104. Základním projevem apoštolátu, nás, Milosrdných sester III. řádu sv. Františka z Assisi, je vést mezi lidmi život podle evangelia jako skutečně menší sestry všech, protože nejcennější není to, co děláme, ale čím jako Pánu zasvěcené osoby jsme.¹⁵⁵

105. Zvláštním povoláním každé z nás je stát se milosrdnou sestrou. Naše kongregace přijala za svůj úkol a poslání Ježíšův výslovný požadavek „Buďte milosrdní, jako je milosrdný váš Otec“.¹⁵⁶

106. Východiskem pro naše milosrdenství je nám vždy náš osobní prožitek Boží lásky, jíž nás neustále miluje náš Otec, nekonečně milosrdný Bůh.¹⁵⁷ On nás těší ve všech našich souženích, abychom pak mohli těšit druhé v jakémkoli soužení tou útěchou, jakou Bůh potěšuje nás.¹⁵⁸

¹⁵⁵ Srov. *EE* 33.

¹⁵⁶ *L* 6,36; *Mt* 5,7; Srov. *DM* 14.

¹⁵⁷ Srov. *IPt* 1,1-12.

¹⁵⁸ Srov. *2K* 1,4.

107. Milosrdenství, které se projevuje ve skutcích i v láskyplném smýšlení vůči všem lidem,¹⁵⁹ žádá od nás trvalou obnovu a zakořenění v Boží lásce, otevřenost pro naslouchání a chápání druhých, citlivost k potřebám současné společnosti¹⁶⁰ a hlubokou víru v přítomnost Ježíše Krista v každém člověku. Je to Kristus sám, kdo odhaluje člověku jeho vlastní důstojnost a dává mu poznat vznešenost jeho povolání. Naším posláním je pomoci lidem toto odkrývat.¹⁶¹

108. Po vzoru svatého Františka, z něž síla lásky udělala bratra všech tvorů a který měl za to, že je Kristovým přítelem, jen když miluje duše, které také Kristus miloval,¹⁶² věříme, že není nic vznešenějšího nad spásu člověka.

109. Chceme se radovat, když se stýkáme s jednoduchými a opovrhovanými lidmi, s chudými, slabými, nemocnými, malomocnými a se žebráky u cesty¹⁶³, vždyť Kristus, kterého potká-

¹⁵⁹ Srov. *DM* 6.

¹⁶⁰ Srov. *CIC*, kán. 677,1.

¹⁶¹ Srov. *GS* 22.

¹⁶² Srov. *2Cel* 172.

¹⁶³ Srov. *NpŘ* 9.

váme v kontemplaci, je týž jako ten, který žije a trpí v chudých.¹⁶⁴ Ke každému člověku, i kdyby byl zanedbaný, obtížný a nežádoucí, přistupujeme s vědomím, že v něm sloužíme samotnému Kristu. Toto hledání Boží krásy nás vede k tomu, abychom pečovaly o Boží obraz, který je různě pokřiven ve tvářích bratří a sester.¹⁶⁵

110. Věříme, že Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého, který nám byl dán,¹⁶⁶ a že jsme s Boží pomocí schopny odpovědět i na požadavky lásky, překračující naše lidské schopnosti.

111. Každá komunita ať vhodně upraví svůj způsob života a zvyklosti podle potřeb apoštolátu, kterému se věnuje,¹⁶⁷ aby ty, které mají dar služby, mohly sloužit, které mají vyučovat, aby vyučovaly, které mají dar prokazovat milosrdenství, aby to mohly dělat s radostí.¹⁶⁸

¹⁶⁴ Srov. VC 82.

¹⁶⁵ Srov. VC 75; VC 83.

¹⁶⁶ Srov. Ř 5,5.

¹⁶⁷ Srov. PC 8.

¹⁶⁸ Srov. Ř 12,5-8.

112. Při výběru zaměstnání a pověřování úkoly, se představené snaží respektovat schopnosti, nadání a sklony jednotlivých sester. Představené mají také zajistit, aby sestry měly všechny dostupné prostředky, které potřebují k práci a které jim práci ulehčí.

113. Svěřené úkoly vykonáváme jménem kongregace. Každá služba, i obstarávání nejběžnějších potřeb komunity, je účastí na apoštolském poslání celé kongregace. Každá sestra ať také cítí zodpovědnost za chod společné domácnosti. Sestry nemohoucí a nemocné ať přijímají obtíže spojené s nemocí či stářím jako zvláštní a vzácnou formu apoštolátu oběti.¹⁶⁹

114. Vzniká-li v kongregaci společné dílo, cítí se každá komunita zavázána přispět svým podílem na jeho uskutečnění.

115. Apoštolát sester ve společenské oblasti má být opravdovou službou lidem, má se vyznačovat plnou evangelijní svobodou, neupřednostňováním žádné národnosti, rasy, náboženství či

¹⁶⁹ Srov. VC 44.

kultury a nezávislosti na jakékoli politické straně.¹⁷⁰

116. Misijní povolání neodmyslitelně patří k vnitřnímu charakteru každé podoby zasvěceného života.¹⁷¹ Přestože nejsme výlučně misijním institutem, má mít každá sestra misijní smýšlení a ty, které by chtěly jít z Božího vnuknutí mezi nevěřící, ať svůj úmysl svěří vyšší představené. Ta pak ať do misíí pošle ty, které uzná za schopné k takovému poslání.¹⁷²

Každý konvent ať se cítí zavázán k podpoře světových misíí. Svěří-li nám církev misijní úkol, považujeme za svou povinnost jej přijmout i přes všechny nutné úkoly ve své vlasti.

117. Snažíme se, abychom všude, kam půjdeme, přinášely pokoj¹⁷³ a vydávaly radostné svědectví o Boží velikosti a dobrotě.¹⁷⁴ A kdybychom viděly nebo slyšely někoho zle hovořit nebo konat nebo zlořečit Bohu, my žehnejme, dobrořečme

¹⁷⁰ Srov. *CIC*, kán 287.

¹⁷¹ Srov. *VC* 25.

¹⁷² Srov. *PŘ* 12.

¹⁷³ Srov. *Leg3dr*; *Řehole* 30.

¹⁷⁴ Srov. *ET* 54.

a chvalme Pána, který je požehnaný na věky.¹⁷⁵ Není-li nám možné uskutečňovat plně poslání, které jsme od církve přijaly, nebo brání-li našemu působení jiné okolnosti, můžeme vždy, podle Františkových slov, s Božím požehnáním konat pokání¹⁷⁶ a dávat dobrý příklad.¹⁷⁷

118. Pohostinnost je od počátku jedním z nejdůležitějších skutků křesťanské lásky i řeholní služby.¹⁷⁸ V duchu františkánské tradice přijímáme všechny příchozí s velkou laskavostí a ochotou a prokazujeme jim službu tak, jako by to byl sám Kristus, aby jednou mohl říci: „Byl jsem na cestě a ujali jste se mě“.¹⁷⁹ Kde je to vhodné, ať je host pozván ke společné modlitbě a společnému stolu. Zvláštní péči věnujeme chudým a poutníkům.¹⁸⁰ Za pohostinnost je zodpovědná představená, která může péči o hosty svěřit některé ze sester.

¹⁷⁵ Srov. *NpŘ* 17.

¹⁷⁶ Srov. *Závět* 8.

¹⁷⁷ Srov. *LegM* 8; *2Cel* 70; 103; 164; 172.

¹⁷⁸ Srov. *1Pt* 4,9 a *Ř* 12,13.

¹⁷⁹ *Mt* 25,35.

¹⁸⁰ Srov. *Žd* 13,2.

119. Naše charisma můžeme sdílet spolu s laiky, a tak je zvat k účasti na poslání kongregace.¹⁸¹ Laici, kteří se účastní společného díla a mají účast na spiritualitě kongregace, smí po jistý čas sdílet i život komunity.¹⁸² Okolnosti určí generální kapitula, nebo v naléhavých případech generální představená se svou radou.

120. Kde je to vhodné a možné, ochotně spolupracujeme s jinými řeholními instituty, zvláště v rámci františkánské rodiny, a také s laickými spolupracovníky, aby naše služba církvi a světu byla účinnější.¹⁸³

121. V duchu františkánské tradice chováme zvláštní vděčnost a úctu ke kněžím, protože nám dávají ducha a život,¹⁸⁴ když nám pomáhají v duchovním životě a slouží nám svátostmi a Božím slovem.

122. Rodiče sester jsou prvními dobrodinci kongregace. Po vzoru Františkově se k rodičům

¹⁸¹ Srov. VC 54.

¹⁸² Srov. VC 54.

¹⁸³ Srov. VC 51; 53.

¹⁸⁴ Srov. *Závěť*, 3.

každé sestry chováme jako ke svým vlastním a kongregace se zavazuje odpovídajícím způsobem se o ně v případě naléhavé potřeby postarat. Obvyklou dobu a délku pobytu sester u rodičů a příbuzných stanoví generální kapitula.

123. Se svými příbuznými a přáteli udržujeme rozumný kontakt a máme přitom na paměti kající charakter našeho způsobu života a spoluzodpovědnost za jejich spásu.

124. Vůči všem, kdo nám prokazují dobro, jak hmotné, tak duchovní, jsme zavázáni modlitbou.

9.

NAŠE VÝCHOVA A FORMACE K ŽIVOTU PODLE EVANGELIA

125. Každá z nás jednotlivě i celé naše společenství jsme povolány po celý svůj život usilovat o svou vlastní formaci k životu podle evangelia,¹⁸⁵ vytrvale pokračovat ve svém hledání Boha, připodobňování se Kristu a neustálém otevírání se novosti Ducha.

126. Naším úkolem je dorůst do plnosti Kristovy tím, že se v duchu našeho charismatu stáváme sestrami kajícími, milosrdnými a skutečně menšími podle vzoru sv. Františka. Vědomy si jeho slov: „Začněme..., vždyť jsme dosud neudělali žádný nebo takřka žádný pokrok“,¹⁸⁶ prosíme o Boží milost a odvažujeme se stále znovu začínat v našem úsilí, oživit plamen Božího daru,¹⁸⁷ doufat a vyhlížet Pána dokud nepřijde.

¹⁸⁵ Srov. *CIC*, kán. 661; *PC* 18; *VC* 65; 71.

¹⁸⁶ *1Cel* 103.

¹⁸⁷ Srov. *2Tm* 1,6.

127. Péče o formaci všech sester je zvláštní povinností představených,¹⁸⁸ kterým v tomto nelehkém úkolu pomáhají ustanovené magistry formace. Těmi ať jsou jmenovány sestry, jež mají požadované lidské schopnosti: trpělivost, prozíravost a vlídnost; vnitřní vyrovnanost a rozvinutou zkušenost o Bohu, moudrost plynoucí z naslouchání Božímu slovu, lásku k liturgii, náležité vzdělání a dostatek času a dobré vůle přistupovat ke každé svěřené sestře osobně, s velkým pochopením a opravdovou láskou.¹⁸⁹

128. Formace jako celoživotní úkol má v naší kongregaci několik období: po přípravě (pre-noviciát) začíná počáteční formace noviciátem a po profesi pokračuje juniorátem. Po složení doživotních slibů nastává období formace stálé, jež vrcholí konečným setkáním s Pánem.¹⁹⁰

129. Náležitá pozornost ať je věnována žadatelkám již v přípravném období kandidatury, jež má umožnit postupný přechod ze života ve

¹⁸⁸ Srov. *MuR*, 5. kap.

¹⁸⁹ Srov. *DC* 20; *PI* 31; *VC* 66.

¹⁹⁰ Srov. *EE* 48.

světě do života v noviciátě¹⁹¹ a kde má být ověřeno a doplněno splnění všech podmínek pro přijetí k řeholnímu životu. Ty, které chtějí přijmout náš život,¹⁹² ať vyhovují požadavkům, jež stanoví obecné a vlastní právo.

130. V počáteční fázi formace je úkolem magister i představených především rozeznat u svěřených sester pravost povolání k řeholnímu životu, pomoci jim v jejich životě modlitby, v objevování cest, jimiž je chce Bůh vést a v pochopení františkánského ideálu a charismatu kongregace. Ať je uvádějí do řeholního života a slouží jim solidní naukou a osobním příkladem.

131. Především počáteční fáze formace ať je vedena s velkou pečlivostí podle předem schválených výchovných a formačních programů. Ať je dbáno všech ustanovení práva obecného i vlastního a vyšší představené ať především bdí nad tím, aby výchova zahrnovala tělesnou, mravní, intelektuální a duchovní úroveň člověka¹⁹³ a aby formace kladla důraz na zakotvení ve františkán-

¹⁹¹ Srov. RC 11,1-2

¹⁹² Srov. *Řehole*, 2. kap.

¹⁹³ Srov. PI 34.

ské tradici a v charismatu naší kongregace, a týkala se úrovně kulturní, lidské, křesťanské, řeholní, odborné, komunitní a apoštolské.¹⁹⁴

132. Řeholní život začíná noviciátem, jehož vedení je vyhrazeno pouze jedné novicmistrové, podléhající vyšší představené.¹⁹⁵ Novicky jsou vedeny k pěstování ctností, modlitbě a sebezáporu, k rozjímání o tajemství spásy, k meditaci Písma svatého a k uctívání Boha v liturgii. Jsou připravovány k zasvěcení se Bohu životem podle evangelijních rad. Novicky si mají lépe uvědomit Boží povolání, které je vlastní naší kongregaci, vyzkoušet si náš způsob života a utvářet si mysl a srdce podle ducha kongregace. Současně je třeba ověřit jejich úmysly a způsobilost.¹⁹⁶

133. Noviciát v naší kongregaci trvá jeden rok. O ustanovení případného druhého roku a o jeho náplni a o konání apoštolátní praktické činnosti během druhého roku noviciátu rozhoduje generální kapitula nebo v naléhavém případě generální představená se souhlasem své rady.

¹⁹⁴ Srov. *PI* 1; 27.

¹⁹⁵ Srov. *CIC*, kán. 650,2.

¹⁹⁶ Srov. *CIC*, kán. 646.

134. Juniorát trvá zpravidla pět let, jeho uspořádání přísluší vyšší představené s její radou. Juniorát je období, v němž pokračuje a prohlubuje se započatá formace k zasvěcenému životu, jež vrcholí přijetím doživotních závazků. Důraz je kladen na formaci intelektuální,¹⁹⁷ je možné i doplnění odbornosti v souladu s posláním kongregace.

135. Vyšší představené po vyslechnutí stanoviska její rady náleží přijímání kandidátek do noviciátu a připuštění sester k časným i doživotním slibům, jakož i propouštění novickek, při zachování norem obecného práva.¹⁹⁸

136. Každá sestra je sama zodpovědná za svůj osobní růst a komunita, v níž žije, jí k tomu má být nápomocna.¹⁹⁹ Zvláštní pozornost ať je proto věnována vytváření komunit formačních domů, neboť právě ony mají napomoci úplné formaci mladých sester.

137. Pro zkvalitnění formace a její správnou koordinaci ať je v kongregaci vytvořen jeden

¹⁹⁷ Srov. *CIC*, kán. 659,1-2; 660,1-2; *PI* 59.

¹⁹⁸ Srov. *CIC*, kán. 643, 647-649, 656, 658; kán. 653.

nebo více formačních týmů, jež vhodnou spoluprací magister jednotlivých stupňů formace mezi sebou a s vyššími představenými zajistí trvalé spojení a předávání zkušeností, jakož i další formaci a vzdělávání formátorek.

138. Počáteční formace musí být spojena s formací stálou, s trvalým úsilím o náš lidský a duchovní růst,²⁰⁰ s aktivní vnímavostí vůči životním událostem, které se mohou stát pro nás formačními, chceme-li se z nich poučit. Povinností představených je však zajistit rovněž přípravu a uskutečňování různých iniciativ a programů trvalé formace pro všechny sestry s doživotními sliby.²⁰¹ Těmito úkoly může být pověřena jedna nebo více magister stálé formace.

139. Všem sestrám se doporučuje, aby po určité době prožité v řeholních závazcích, využily možnosti načerpat nových sil a v rámci tzv. sabbatického roku se věnovaly obnově svého řeholního života.

¹⁹⁹ Srov. PI 21; 26.

²⁰⁰ Srov. VC 69.

²⁰¹ Srov. PI 66; 69.

140. Sestry jsou rovněž povzbuzovány k dalšímu růstu ve tvůrčí věrnosti svému osobnímu povolání, k rozvoji své odbornosti a případně k hlubšímu studiu.

141. Protože duchovní růst je bolestný proces, ať jsou představené citlivé ke všem obtížím a obdobím krizí, jimiž sestry procházejí. Ať přistupují s velkou úctou k jedinečnosti každé sestry a k tajemství jejího osobního povolání.

142. I v období fyzického stárnutí má náš duch zůstávat svěží. Duchovní mládí se projevuje i v tom, že člověk v každém období života hledá a nalézá pro sebe nové úkoly a sobě vlastní způsob existence, života a lásky.²⁰² Povzbuzujme se tedy navzájem ve vědomí, že úkol formace nikdy nekončí.²⁰³

143. Jsme přesvědčeny, že náš život je nejmocnějším prostředkem evangelizace.²⁰⁴ Máme být stále připraveny odpovědět těm, kteří se nás ptají po důvodech naší naděje.²⁰⁵ Péče o probou-

²⁰² Srov. VC 70.

²⁰³ Srov. VC 65.

²⁰⁴ Srov. PC 24.

²⁰⁵ Srov. 1Pt 3,15.

zení a rozlišování povolání žádá nezištnou motivaci, vedenou touhou po růstu Božího království v srdcích lidí a vědomím, že dárce povolání je jedině Bůh. Naším úkolem je pomoci mladým lidem jejich povolání rozpoznat a povzbudit je k jeho přijetí.

144. Dle možností ať je v každém konventu ustanovena sestra pověřena péčí o pastorační povolání a o mládež vůbec.

145. Kde je to vhodné a možné, ať se ve věci pastorační povolání i formace naváže spolupráce s ostatními instituty, především uvnitř františkánské rodiny.

146. V těchto konstitucích jsou dány jen obecné normy o výchově a formaci platné v naší kongregaci. Úkolem generální kapituly je vydat zvláštní *Směrnice pro formaci (Ratio institutionis)* respektující charisma a spiritualitu našeho řeholního společenství i potřeby církve a současného světa.²⁰⁶

²⁰⁶ Srov. VC 68; CIC, kán. 659,2.

Část II.

ORGANIZACE, VEDENÍ A SPRÁVA KONGREGACE

I.

VNITŘNÍ STRUKTURA KONGREGACE

Postavení kongregace před církví a státem

147. Kongregace milosrdných sester III. řádu sv. Františka z Assisi je samostatný řeholní institut papežského práva,²⁰⁷ který v mezích kanonického práva podléhá také diecézním biskupům.²⁰⁸

²⁰⁷ Srov. *CIC*, kán. 589, 593.

²⁰⁸ Srov. *CIC*, kán. 590, 616, 678, 801-806.

148. Kongregace milosrdných sester III. řádu sv. Františka z Assisi jako právnická osoba je součástí římskokatolické církve a jako taková je vázána předpisy světského práva.

Struktura kongregace

149. Kongregaci tvoří celé společenství všech sester. Členkou kongregace se sestra stává složením prvních slibů a od první profese je začleněna do některého konventu kongregace. Přímou asig-naci uděluje jednotlivým sestrám písemně vyšší představená. Činí tak po projednání se sestrou, jíž se to týká, a s příslušnými konventními představenými.

150. Konvent je společenství (komunita) nejméně tří sester se sliby, které spolu žijí pod vedením konventní představené v domě zákonně zřízeném.²⁰⁹ Rozhodnutí o zřízení, zrušení konventu nebo změně jeho apoštolského účelu náleží vyšší představené se souhlasem její rady.²¹⁰

²⁰⁹ Srov. CIC, kán. 608.

²¹⁰ Srov. CIC, kán. 609, 616, 1.

151. Konventy na určitém území mohou tvořit oblasti nebo provincie. Provincie je správní celek kongregace, který vznikne spojením několika konventů na určitém území,²¹¹ a je právnickou osobou. Oblast je správní celek zpravidla menší než provincie (územně i počtem domů a členek) a je právnickou osobou. Oblast tvoří konventy, které z různých důvodů nemohou vytvořit provincii.

152. Zřizování, spojení nebo rušení oblastí nebo provincií je vyhrazeno generální představené se souhlasem její rady. Pokud počet sester s aktivním volebním právem v provincii je po dobu čtyř let menší než 25, otázka zrušení provincie nebo jejího převedení na oblast musí být projednána na nejbližší generální kapitule, případně v rozšířeném poradním sboru.

153. Konventy nespádající do provincií či oblastí jsou přímo podřízeny generální představené; pokud se nacházejí na odlehlejších územích, mohou mít v případě potřeby vlastní statuta schválená generálním vedením. Generální představená může se souhlasem své rady podřídit také některý konvent nacházející se na území

²¹¹ Srov. *CIC*, kán. 621.

provincie či oblasti přímo své pravomoci; takový dům může mít v případě potřeby svá vlastní statuta schválená generálním vedením.

154. Není-li výslovně a písemně určeno jinak, náleží sestra již od noviciátu buď do té provincie či oblasti, v níž zahájila noviciát, anebo pokud zahájila noviciát na území, pro něž není zřízena provincie či oblast, náleží pod bezprostřední pravomoc generální představené. Generální představená může převést sestru z jedné provincie či oblasti do jiné se souhlasem obou příslušných vyšších představených a jejich rad a po projednání se sestrou, jíž se to týká; obdobným způsobem postupuje generální představená při převedení sestry z provincie či oblasti pod svou přímou pravomoc a naopak. Bez omezení může převést sestru generální kapitula. O asignaci do jiné provincie či oblasti smí příslušnou vyšší autoritu požádat i sestra sama.

155. Společná zodpovědnost všech sester za kongregaci je vyjádřena františkánským charakterem společných kapitul, jež se na všech úrovních pravidelně scházejí ke svému slavení v rodinném duchu. Zde má každá sestra příležitost vyjádřit své mínění směřující k dobru kongregace; kapituly pak přijímají potřebná rozhodnutí.

2.

VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ O PRÁVU, VOLBÁCH A HLASOVÁNÍ

Právo, kterým se kongregace řídí

156. Naše kongregace je součástí františkánské rodiny. Řídí se zásadami evangelia a vychází z *Řehole Třetího řeholního řádu sv. Františka*.

157. Pro kongregaci jsou závazné předpisy církevního práva a výnosy Apoštolského stolce, které se kongregace týkají (obecné právo). Kongregace se řídí rovněž právem vlastním.

158. Za normy vlastního práva se považují v tomto pořadí: *Konstituce* přijaté generální kapitulou a schválené Apoštolským stolcem, *Směrnice ke Konstitucím*, *Směrnice pro formaci* a *Ekonomické směrnice*, které schvaluje generální kapitula, ostatní nařízení generální kapituly, nařízení generální představené a další interní předpisy schválené generálním vedením.²¹²

²¹² Srov. CIC, kán. 576.

159. Každá provincie se mimoto řídí: statutem provincie, nařízenými provinční kapituly a nařízenými provinční představené. Pro oblast jsou závazná oblastní statuta a nařízení oblastní představené. Každý konvent se kromě toho řídí rozhodnutími konventní kapituly a nařízenými konventní představené.

160. Všechny sestry jsou povinny zachovávat sliby a ducha *Řehole*, žít podle těchto *Konstitucí* a *Směrníc* k nim vydaných, a tak usilovat o svatost a dokonalost svého stavu.²¹³

161. V případech, kdy se na některou záležitost vztahuje ustanovení všeobecné i ustanovení zvláštní, ale obě jsou různá, platí ustanovení zvláštní.²¹⁴

Vyhlašování, trvání a výklad kongregačních zákonů a dispenzi

162. Kongregační konstituce po schválení Apoštolským stolcem vstupují v platnost a účinnost dle jeho instrukcí; není-li stanoveno Apoš-

²¹³ Srov. *CIC*, kán. 578.

²¹⁴ Srov. *CIC*, kán. 53.

tolským stolcem datum nabytí účinnosti, stanoví je generální představená tak, aby se sestry a komunity mohly s novými předpisy seznámit. Nařízení generální kapituly, a to jak ta, která se vloží jako *Směrnice ke Konstitucím*, tak ostatní nařízení, jsou vyhlášena zveřejněním v *Aktech* generální kapituly, nebo jiným způsobem určeným touto kapitulou. Není-li výslovně stanoveno jinak, nastává jejich účinnost za dva měsíce po vyhlášení.

163. Generální představená se souhlasem své rady má moc prohlásit o některé normě našeho práva, že se na ní nemusí trvat, protože nastaly závažné zvláštní okolnosti co do doby, místa nebo věci.

164. Církevní zákony, výnosy Apoštolského stolce, *Řehole*, *Konstituce*, *Směrnice* a *Statuty* provincií zavazují trvale. Nařízení generální kapituly a provinční kapituly mají platnost až do vyhlášení *Akt* následující kapituly. Nařízení generální představené si podržují platnost, pokud nová generální představená anebo generální kapitula nenařídí jinak. Nařízení konventních kapitul si podržují platnost, pokud konventní kapitula nebo vyšší autorita (včetně vizitátorky) nenařídí jinak. Nařízení i dovození ostatních představených končí jejich úřadem.

165. Autentický výklad našich konstitucí přísluší Apoštolskému stolci, autentický výklad ostatních norem přísluší generální kapitule. Vyskytne-li se mimo generální kapitulu pochybnost o některém textu našich norem, je třeba se přidr-
žet výkladu, jaký dá generální představená.

166. Příslušné kapituly a představené mohou podle rozsahu svých pravomocí dispenzovat na omezený čas jednotlivé sestry a v mimořádných případech celou komunitu, oblast nebo provincii od některého předpisu týkajícího se řeholní kázně, pokud není obsažen v obecném církevním právu.

167. Dispenze, jmenování nebo jiná podobná opatření učiněná generální kapitulou nebo generální představenou bez časového omezení zůstávají v platnosti, dokud je neodvolá podobná autorita.

168. V udílení dispenzí se zachovává rozvaha, umírněnost a spravedlnost.²¹⁵

²¹⁵ Srov. CIC, kán. 90.

Předpisy pro volby a hlasování

Volby všeobecně

169. Při všech volbách mohou odevzdat platný hlas jen sestry, které mají v kongregaci aktivní volební právo. To náleží všem sestrám od první profese, jsou-li splněny podmínky obecného práva a nebylo-li jim toto právo odňato příslušnou vyšší představenou se souhlasem její rady.²¹⁶

170. Aby sestra měla pasivní volební právo, vyžaduje se, není-li stanoveno jinak, aby měla doživotní sliby a aktivní volební právo.

171. Ty sestry, jimž náleží účastnit se volby, musí být k volbě řádně svolány a mají též povinnost se volby účastnit.

172. Volba je platná, když se jí zúčastní alespoň dvě třetiny svolaných voliček a když zvolená obdrží žádanou většinu platných hlasů.

²¹⁶ Srov. CIC, kán. 171.

173. Při každé volbě ať je přítomen/přítomna předsedající, zapisovatelka a alespoň dvě sčítatelky hlasů. Volbě předsedá obvykle příslušná představená daného grémia nebo její zástupkyně nebo sestra k tomu delegovaná příslušnou představenou, není-li výslovně stanoveno jinak.²¹⁷ Jinak nesmí být ve volební místnosti přítomen nikdo jiný než sestry účastnící se volby.

Způsob odevzdávání hlasů

174. Volba probíhá vždy tajně (volebními lístky), hlasovat je možné buď aklamací (zvednutím ruky) nebo tajně (kuličkami).

175. Je vyloučeno dát se zastupovat při volbách a hlasování. Platně mohou volit či hlasovat jen přítomné voličky, pokud se nejedná o nemocné voličky, jejichž hlas je vyžádán způsobem určeným *Směrnici*.

176. K platnosti hlasu se vyžaduje, aby byl svobodný, tajný, určitý, jistý a bezvýhradný.²¹⁸ Před každou volbou se mohou sestry radit ve lhůtách

²¹⁷ Srov. zde např. č. 208.

²¹⁸ Srov. CIC, kán 172 § 1.

určených předsedající, ale varují se všeho přímého i nepřímého získávání hlasů pro sebe a pro jiné.²¹⁹

177. Každá volička bez ohledu na to, zda zastává jeden nebo více úřadů, má při hlasování vždy jen jeden hlas.²²⁰

178. Když je volba právoplatně vykonána, ať se pokládá za zvolenou ta sestra, která obdržela absolutní většinu platných hlasů. K dosažení této většiny se může konat více volebních kol. Není-li předepsáno jinak, končí volba třetím volebním kolem, při němž už stačí relativní většina. Dojde-li při posledním volebním kole k rovnosti hlasů, pokládá se za zvolenou sestra profesně starší. Je-li profesní stáří sester stejné, rozhoduje vyšší věk.

179. Jde-li o volbu postulací, vyžaduje se pro zvolení nejpozději ve druhém kole vždy nejméně dvoutřetinová (tj. kvalifikovaná) většina platných hlasů.²²¹

²¹⁹ Srov. *CIC*, kán. 626.

²²⁰ Srov. *CIC*, kán. 168.

²²¹ Srov. *CIC*, kán 180-183.

180. O většině důležitých záležitostí členky kongregace rozhodují hlasováním v příslušném shromáždění. V kapitulách a radách se koná hlasování buď aklamací, tj. zvednutím ruky, nebo tajně, tj. kuličkami. Na návrh nejméně tří kapitulárek, případně dvou členek rady se musí hlasovat tajně.

181. K přijetí rozhodnutí je nutný souhlas nadpoloviční většiny platných hlasů, pokud vlastní právo nestanoví jinak.

3.

VŠEOBECNĚ O SLUŽBĚ VEDENÍ A SPRÁVY V KONGREGACI

Nejvyšší autorita

182. Nejvyšší autoritou v církvi a tedy i v naší kongregaci je papež, kterému jsme na základě slibů zavázány poslušností.²²² Protože jsme kongregací papežského práva, všechny změny *Konstitucí* přijaté nejméně dvěma třetinami platných hlasů generální kapituly vyžadují schválení Apoštolského stolce, který je také může autenticky vykládat.

183. Ve všech záležitostech týkajících se vedení a vnitřní správy je kongregace řízena vlastními orgány, ustanovenými podle těchto *Konstitucí*.²²³

184. V kongregaci vykonává nejvyšší autoritu generální kapitula v době svého zasedání. Mimo zasedání generální kapituly přísluší nej-

²²² Srov. *CIC*, kán. 590.

²²³ Srov. *CIC*, kán. 586.

vyšší autorita nad celou kongregací generální představené s její radou.

185. Právoplatná správa celé kongregace náleží generálnímu vedení a generální ekonomce.

186. Na úrovni provincií je nejvyšší autoritou provinční kapitula v době svého zasedání, mimo zasedání provinční kapituly pak provinční představená se svou radou (provinční vedení).

187. Právoplatná správa provincie náleží příslušné provinční představené s její radou a provinční ekonomce (provinční správa).

188. Na úrovni oblastí je míra zodpovědnosti za vedení a správu oblastí vyjádřena v oblastních statutech jednotlivých oblastí.

189. V jednotlivých konventech je nejvyšší autoritou vedení a správy konventní kapitula; mimo její zasedání konventní představená se svou radou.

Všeobecná ustanovení o vedení a správě

190. Udělení úřadu je příslušnou autoritou provedeno písemně dekretem.²²⁴

191. Autorita, která jmenovala či potvrzovala sestru do úřadu, má moc ji z úřadu odvolat. Může také přijmout její rezignaci.

192. Rezignace se podává písemně nebo, není-li to možné, před dvěma sestrami jako svědky, jež o tom posléze vypracují písemný záznam.

193. Je-li úřad obsazen mimo řádné období, za dobu setrvání v úřadu se počítá jen celé řádné úřední období.

194. Úřady obsazené volbou nebo postulací se uvolňují zahájením příslušné řádné (tedy i volební) kapituly nebo mimořádné kapituly svolané za účelem příslušné volby.

195. Úřady obsazené jmenováním se uvolňují jmenováním nástupkyň.

²²⁴ Srov. *CIC*, kán. 156.

4.

GENERÁLNÍ VEDENÍ A SPRÁVA KONGREGACE

Generální kapitula

196. Nejvyšší volební, zákonodárný a správní orgán kongregace je právoplatně svolaná generální kapitula. Generální kapitula je shromáždění reprezentující celou kongregaci a ve františkánské tradici byla slavena od samých počátků řádu. Vyjadřuje společnou spoluzodpovědnost všech sester v kongregaci a je vhodným prostředkem neustálé duchovní obnovy kongregace. Má být slavena v rodinném duchu, jak to odpovídá tradici řádu. Kapitula přijímá potřebná rozhodnutí.²²⁵

197. Právoplatně svolaná generální kapitula je v době svého zasedání nejvyšší autoritou v kongregaci. Kapitulárky vykonávají na generální kapitule po dobu zasedání kolegiální autoritu. Každá z nich je zavázána, aby jednala pro dobro všech členek, pro zachování charismatu a poslání kongregace a pro její duchovní rozvoj. Na

²²⁵ Srov. EE 51.

toto shromáždění se s vírou díváme jako na projev Ducha svatého, který je přítomen v každé sestře a vede ji.

Příprava řádné generální kapituly

198. Řádnou generální kapitulu svolává generální představená se souhlasem své rady jednou za šest let, z oprávněných důvodů až o šest měsíců dříve nebo později.

199. Generální vedení ve spolupráci s vedením provincií a oblastí zajistí, aby všechny sestry kongregace mohly svobodně projevit své mínění a vyjádřit návrhy, o nichž má generální kapitula jednat. Určí rovněž termín zaslání písemných návrhů a stanoví další průběh přípravy na kapitulu.

200. Generální kapituly se účastní z titulu svého úřadu: dosavadní i nově zvolená generální představená, dosavadní i nové členky generální rady, dosavadní i nová generální ekonomka, provinční představené, oblastní představené a volené delegátky. Počet kapitulárek z dosavadních úřadů nesmí přesahovat počet volených delegátek. Kromě kapitulárek se kapituly mohou účastnit i další pozvané osoby, které však nemají hlasovací právo.

Průběh řádné generální kapituly

201. Řádná generální kapitula začíná dnem duchovní obnovy a sestává se nejméně z části zahajovací, volební a věcné. Generální kapitula nemá předem určenou dobu trvání a může být přerušena z důvodů, o nichž kapitula sama hlasováním rozhodne.

Zahajovací část

202. Generální kapitolu zahajuje a řídí dosavadní generální představená, která toto právo předsedat kapitule může delegovat kterékoli sestře či jiné osobě, jež se účastní kapituly. K jednáním kapituly může přizvat moderátora/moderátorku.

203. Předsedající zjistí počet přítomných delegátek. K zahájení (a platnosti) generální kapituly je třeba, aby byly přítomny nejméně dvě třetiny svolaných delegátek.

204. Kapitulárky nejprve zvolí sekretářku generální kapituly, která má na starosti organizační stránku kapituly, a zapisovatelku; obě společně pořizují přesný zápis jednání (protokol).

Dále zvolí dvě sčítatelky hlasů, které při volbách spolupracují se zapisovatelkou kapituly.

205. V zahajovací části kapitula schválí program jednání a jednací řád. Návrh programu předloží dosavadní generální vedení. I po schválení programu zůstává možností určeným způsobem navrhnout k projednání další témata.

206. Zahajovací část kapituly pokračuje zprávou dosavadní generální představené, která hodnotí své uplynulé funkční období a skládá tak kongregaci účty ze svého správcovství. O svém působení v úřadě podá zprávu rovněž dosavadní generální ekonomka a sestry, které o to generální představená požádala. Dosavadní generální vedení seznámí kapitulu se stavem kongregace a představí výhled do budoucna, pro který vytvářelo předpoklady.

Volební část

207. Generální kapitula volí nejprve generální představenou. Zvolena může být každá sestra, která má alespoň deset let od první profese, pět let od doživotních slibů a nejméně 35 let věku.²²⁶

²²⁶ Srov. CIC, kán. 623.

208. Při volbě generální představené je předsednictvím volby obvykle pověřen spirituál kongregace.

209. Ke zvolení generální představenou je nutná absolutní většina platných hlasů. Pokud žádná ze sester neobdrží v prvním kole požadovaný počet hlasů, koná se stejným způsobem kolo druhé a třetí. Není-li ani potom generální představená zvolena, koná se rozhodující čtvrté kolo, ve kterém kapitulárky volí pouze mezi dvěma sestrami, které ve třetím kole získaly největší počet hlasů. Tyto sestry, pokud jsou přítomny, se tohoto kola volby neúčastní. V případě rovnosti hlasů je zvolena sestra profesně starší. Pokud ani potom nelze rozhodnout, rozhoduje vyšší věk.

Brání-li volbě kanonická překážka,²²⁷ je možné se obrátit na Apoštolský stolec s volební prosbou (postulací), pokud sestra obdržela v prvním nebo druhém kole volby alespoň dvoutřetinovou většinu platných hlasů.²²⁸

210. Nově zvolená generální představená se přijetím volby a přísahou ujímá ihned vedení ka-

²²⁷ Srov. zde č. 207 a 222.

²²⁸ Srov. zde č. 179.

pituly i kongregace.²²⁹ Právo předsedat jednotlivým zasedáním kapituly může delegovat na dosavadní předsedající nebo jinou osobu v kapitule.

211. Generální kapitula stanoví počet členek generální rady; generální rádkyně ať jsou alespoň čtyři.²³⁰

212. Následuje volba určeného počtu členek generální rady a případně dalších sester pro úřady, které se obsazují volbou volebními lístky. Z generálních rádkyň pak generální představená jmenuje jednu sestru svou vikářkou.

Věcná část generální kapituly

213. Kapitula pokračuje věcnou částí dle schváleného programu.

214. Pro přijetí změn v *Konstitucích* je třeba dvoutřetinové většiny platných hlasů a návrh musí být předložen Apoštolskému stolci ke schválení.

²²⁹ Srov. *CIC*, kán. 178.

²³⁰ Srov. *CIC*, kán. 699.

215. Všechna ostatní rozhodnutí a usnesení generální kapitula přijímá absolutní většinou platných hlasů. Nastane-li po druhém hlasování rovnost hlasů, rozhodnutí přísluší generální představené.

216. Jsou-li splněny všechny úkoly věcné části kapituly podle schváleného programu, dá předsedající hlasovat o jejím ukončení.

Další části kapituly a její ukončení

217. Generální kapitula může pokračovat dalším společným programem, v němž je vyjádřen tradiční bratrský charakter slavení františkánských kapitul. Generální kapitula zpravidla končí děkovnou liturgickou slavností, v jejímž závěru generální představená prohlásí generální kapitulu za oficiálně skončenou.

218. Sekretářka kapituly se účastní všech zasedání a zodpovídá za sepsání protokolu o všech jednáních a přijatých rozhodnutích. Protokol o jednání generální kapituly řádně podepsaný a potvrzený se uloží v archivu kongregace.

219. Na základě závěrů zapsaných v protokolu se vypracují *Akta generální kapituly*, které pak ge-

nerální představená potvrzuje a promulguje svou listinou a zašle všem komunitám kongregace.

Mimořádná generální kapitula

220. Mimořádnou generální kapitolu může svolat generální představená se souhlasem své rady kdykoli k projednání důležitých záležitostí. Kapitula se svolává obvyklým způsobem a nepřerušuje pravidelný cyklus řádných kapitul.

221. V případě, že se z jakéhokoli důvodu uvolní úřad generální představené více než jeden rok před uplynutím doby, na kterou byla zvolena, svolává mimořádnou volební generální kapitolu generální vikářka a předsedá jí. Nemůže-li tak ze závažných důvodů učinit, postupuje toto právo a tato povinnost na další sestru generální rady v pořadí dle profesního stáří a věku.

Generální představená

222. Generální představená, volená generální kapitolou na dobu šesti let, sídlí v domě k tomu určeném (generalátě),²³¹ odkud osob-

²³¹ Srov. CIC, kán. 629.

ně zastupuje, vede a spravuje kongregaci podle ustanovení církevního práva, Řehole, Konstitucí a směrnic generální kapituly jako nejvyšší pověřená autorita. Činí tak za pomoci své rady a dalších osob k tomu pověřených.²³² Zároveň kongregaci jako první sestra slouží.²³³ Může být zvolena ještě nejvýše jednou na další úřední období. Na třetí období bezprostředně následující není zvolení možné.²³⁴

Úkoly, práva a povinnosti generální představené

223. Generální představená je oprávněna vydávat pokyny závazné pro všechny členky kongregace.

224. Generální představená je autoritou nejen právní, ale i duchovní, má být sestrám vzorem a vést je spíše příkladem života než slovy k zachování všeho, co Pánu slíbily. Zodpovídá za duchovní život všech sester kongregace a vytváří mezi nimi ducha lásky, jednoty a pokoje. S mateřskou pečlivostí bdí nad kongregací, aby

²³² Srov. CIC, kán. 636, 638 §2.

²³³ Srov. CIC, kán. 617-619, 622-630.

²³⁴ Srov. CIC, kán. 624, 625.

byla věrná svému charismatu a poslání a aby prohlubovala svou spiritualitu.²³⁵ Vůči každé jednotlivé sestře projevuje laskavou vlídnost, s níž těší, povzbuzuje a poučuje.

225. Generální představená upevňuje a prohlubuje řeholní kázeň. Má právo a povinnost v mateřské lásce napomínat i trestat.

226. Generální představená usměrňuje apoštolskou činnost kongregace a usiluje o to, aby řeholní život i apoštolát byly vždy v souladu s požadavky evangelia a odpovídaly potřebám církve a znamením doby.

227. V konventech sobě podřízených začleňuje generální představená sestry do jednotlivých konventů. Je-li kongregace členěna na provincie, může po dohodě s příslušnými provinčními představenými jednotlivým sestrám dovolit pobyt v jiné provincii.

228. Generální představená má odpovědnost za noviciát a dbá na formaci a další vzdělávání všech sester.

²³⁵ Srov. *CIC*, kán. 578.

229. Generální představená je povinna vizitovat všechny konventy kongregace nejméně dvakrát během funkčního období a dále kdykoli to vyžaduje potřeba. Se souhlasem generální rady může ustanovit jiné sestry za vizitátorky.

230. Generální představená má právo na určitou dobu se souhlasem své rady dispenzovat konventy, oblasti a provincie od povinností plynoucích z našeho způsobu řeholního života, pokud pro to existují důvody; jednotlivé sestry smí dispenzovat bez souhlasu rady. K udělení dispense celému konventu si musí vyžádat vyjádření vedení provincie, pokud je konvent do provincie začleněn. Pravomoc udělit dispenz se nevztahuje na předpisy církevního práva. Sebe samu může dispenzovat od těch předpisů, od kterých je oprávněna dispenzovat své podřízené.

231. Generální představená svolá každých šest let řádnou generální kapitolu.

232. Generální představená pravidelně svolává řádná zasedání a dle potřeby mimořádná zasedání generální rady, aby s ní projednala všechny důležité záležitosti kongregace, případně učinila rozhodnutí, která podle cír-

kevního práva a těchto konstitucí vyžadují souhlas rady.

233. Generální představená zodpovídá za koordinaci činnosti nejen sester, ale i našich laických spolupracovníků a zaměstnanců.

234. Generální představená je v kontaktu s Apoštolským stolcem, jemuž podává pravidelné informace o stavu a životě kongregace²³⁶ a na nějž se obrací vždy, když řešení situace přesahuje její pravomoc.

235. Je-li podle církevního práva nebo vlastního práva kongregace k přijetí rozhodnutí nutný souhlas rady, jedná generální představená platně jen tehdy, obdrží-li souhlas absolutní většiny platných hlasů sester přítomných na zasedání generální rady.

236. Je-li k přijetí rozhodnutí předepsáno vyjádření rady, musí si generální představená toto vyjádření k platnosti rozhodování vyžádat, přestože není vázána podle něho jednat.

²³⁶ Srov. CIC, kán. 592.

237. Generální představená nesmí nikomu odevzdat svoji pravomoc v plné míře. Některé pravomoci však může delegovat na kteroukoli sestru.

238. Úřad generální představené je neslučitelný s úřadem konventní představené nebo s jiným úřadem generálního, provinčního, oblastního nebo konventního vedení.

Uvolnění úřadu generální představené

239. Úřad generální představené se obvykle uvolňuje zahájením řádné generální volební kapituly.

240. Uvolní-li se úřad generální představené před uplynutím řádného volebního období, na které byla zvolena, její úřad automaticky převezme generální vikářka. Ta svolá mimořádné zasedání generální rady a s jejím souhlasem stanoví datum konání generální kapituly, na které se má uskutečnit volba tak, aby k ní došlo do šesti měsíců od uvolnění úřadu. Schází-li do řádné generální kapituly více než jeden rok, koná se mimořádná kapitula pouze volební.

241. Generální představená se může ze závažných důvodů vzdát svého úřadu. Její rezignaci může přijmout buď generální kapitula, nebo Apoštolský stolec.

242. Pokud ve zcela výjimečných případech není generální představená již způsobilá ke správnému výkonu svého úřadu a služby nebo je vykonávání jejího úřadu hodnoceno jako zcela nežádoucí,²³⁷ předloží generální vikářka tuto záležitost s dobrozdáním generálních rádkyň k rozhodnutí Apoštolskému stolci.

Generální rada

243. Generální rada je nejvyšší spolurozhodující a poradní orgán kongregace.²³⁸ Generální radu tvoří generální představená a alespoň čtyři další radní sestry. Počet členek generální rady stanoví a volí generální kapitula.

244. Jednu ze zvolených radních sester jmenuje generální představená ještě na generální kapitule svou vikářkou. Generální vikářka zastupuje

²³⁷ Srov. ŘKl 4,7-8.

²³⁸ Srov. CIC, kán. 633.

nepřítomnou nebo naléhavějším úkolem zaneprázdněnou generální představenou. Má pak stejnou pravomoc, kterou však nesmí použít proti názoru a vůli generální představené. Uvolní-li se z jakéhokoliv důvodu úřad generální představené, převezme vedení kongregace až do volby nové generální představené.

245. Řádné funkční období generální rady je šest let, končí volbou generální představené. Opakované zvolení sester do úřadu rádkyň na další období je možné.

246. Všechny generální rádkyně spolupracují úzce s generální představenou, od ní přijímají úkoly i celé oblasti zodpovědnosti a také delegování jednotlivých pravomocí. Jejich povinností je účastnit se pravidelných zasedání generální rady a vyjadřovat se k záležitostem, které jsou generální radě předkládány k projednání. Bez vážné příčiny se nemají vzdávat hlasování.

247. Generální rada je oprávněna rozhodovat, je-li přítomna nadpoloviční většina členek. Není-li možné tohoto počtu ze závažných důvodů dosáhnout, může generální představená povolat do zasedání rady jinou sestru s doživotní-

mi sliby. Písemné zdůvodnění se přiloží k zápisu o jednání rady.

248. Pro rozhodnutí generální rady se vyžaduje absolutní většina platných hlasů přítomných členek.

249. O každém jednání generální rady je vyhotoven zápis, který se ukládá v kongregačním archivu.

Uvolnění úřadu generální rádkyně

250. Úřad volených i jmenovaných generálních rádkyň se uvolňuje zahájením řádné generální volební kapituly.

251. Ze závažných důvodů může sestra na členství v generální radě rezignovat. Rezignaci přijímá generální představená se svou radou. Podá se písemně nebo, není-li to možné, před dvěma sestrami jako svědky, které o tomto kroku učiní písemný záznam. Pokud by se jevilo z vážných důvodů nutné generální rádkyni z úřadu odvolat, přednese generální představená se souhlasem své rady tuto záležitost k rozhodnutí Apoštolskému stolci.

252. Uvolní-li se místo generální rádkyně před ukončením řádného funkčního období, novou sestru do úřadu jmenuje generální představená se souhlasem své rady.

Rozšířený poradní sbor

253. Vyžaduje-li to potřeba, svolá generální představená se souhlasem generální rady k řešení konkrétních závažných otázek kongregace rozšířený poradní sbor,²³⁹ jež tvoří kromě generální rady a generální ekonomky též provinční a oblastní představené a podle rozhodnutí generální rady též magistry formace a/nebo předsedkyně odborných komisí pracujících v kongregaci. Generální představená může přizvat rovněž spirituála kongregace, příp. jednotlivé konventní představené či jiné osoby, jejichž radu žádá. Spirituál a osoby, jež nejsou členkami kongregace, mají pouze poradní hlas a neúčastní se hlasování. Rozhodnutí rozšířeného poradního sboru mají vyšší právní závaznost než rozhodnutí generální rady a musí být projednána na nejbližší generální kapitule s výjimkou mimořádné, pouze volební generální kapituly.

²³⁹ Srov. CIC, kán. 633,1.

Odborné poradní orgány

254. Jako odborný poradní orgán generální rady pracuje v kongregaci ekonomická rada nebo alespoň dva ekonomičtí poradci²⁴⁰ a další odborné komise určené generální kapitulou nebo generální radou. Členy těchto komisí mohou být kromě odbornic z řad sester i přizvaní odborníci z řad ostatních osob (i laiků).

255. Generální představená může přizvat na zasedání generální rady zástupce odborné komise nebo jiného odborníka z řad sester či ostatních osob (i laiků).

Generální ekonomka

256. Generální ekonomka je členkou generální správy. Pod vedením generální představené a její rady a ve spolupráci s ekonomkami provincií, oblastí a konventů spravuje movitý i nemovitý majetek kongregace a jednotlivých sester, stará se o finanční záležitosti, sleduje příslušné církevní a státní zákony a nařízení a spolupracuje v této oblasti s odborníky, předsedá ekonomické

²⁴⁰ Srov. CIC, kán. 1280.

radě.²⁴¹ Generální ekonomku jmenuje generální představená se souhlasem své rady obvykle během generální kapituly. Tento úřad může vykonávat seštra s doživotními sliby, která současně není vyšší představenou.²⁴² Může být jmenována opakovaně na další období. Pokud není členkou generální rady, má být k zasedání rady povolána s poradním hlasem vždy, když se projednávají ekonomické záležitosti.

Další úřady v generalátu

257. Mezi úřady v generalátu mohou patřit správkyne kongregačního archivu a generální sekretářka. Tyto úřady se obsazují jmenováním generální představenou po vyjádření generální rady.

258. Dle potřeby může generální představená se souhlasem své rady zřídít při generalátu na libovolně dlouhou dobu i jiné úřady. Do úřadu jmenuje generální představená po vyjádření své rady; není vždy nutné, aby osoby jmenované do těchto úřadů byly členkami kongregace.

²⁴¹ Srov. *CIC*, kán. 636.

²⁴² Srov. *CIC*, kán. 636.

5.

VEDENÍ A SPRÁVA PROVINCIÍ, OBLASTÍ A KONVENTŮ

Vedení provincií

259. Nejvyšší volební, zákonodárný a správní orgán provincie je právoplatně svolaná provinční kapitula. Předpisy o provinční kapitule jsou obsaženy v provinčním statutu.

260. Každá provincie má svůj vlastní provinční statut, který schvaluje provinční kapitula a potvrzuje generální přestavená se svou radou.

261. Provinční představená je do úřadu volena provinční kapitulou. Sídlí v domě k tomu určeném,²⁴³ odkud zastupuje, vede a spravuje provincii podle ustanovení obecného i vlastního práva²⁴⁴ za pomoci provinční rady a dalších osob k tomu pověřených. Její práva a povinnosti určuje provinční statut.

²⁴³ Srov. *CIC*, kán. 629.

²⁴⁴ Srov. *CIC*, kán. 617- 619, 622- 630.

262. První provinční představenou nově zřízené provincie jmenuje generální představená se souhlasem své rady. Provinční představená musí v čase určeném generální představenou obdobně podle zásad svolání generální kapituly²⁴⁵ svolat první provinční kapitulu, na které je ustavena provinční rada²⁴⁶ a navržen ke schválení první provinční statut. Provinční statut i akta kapituly podléhají schválení generální představené s její radou.

Vedení oblastí

263. Oblast je správní celek zpravidla menší než provincie (územně i počtem domů a členek). Tvoří ji konventy, které z různých důvodů nemohou vytvořit provincii. Je podřízena generálnímu vedení a způsob vedení a správy v těchto oblastech je vyjádřen ve vlastním oblastním statutu. V oblastním statutu musí být kromě stupně autonomie oblasti stanoven způsob formace sester a zásady hospodářské správy oblasti.

²⁴⁵ Srov. zde č. 198- 200.

²⁴⁶ Srov. zde článek o generální radě č. 211-212.

264. Oblast vede oblastní představená, mající kompetenci vyšší představené, se svou radou. Oblastní představenou a její rádkyně jmenuje generální představená se souhlasem své rady. Úřední období, práva a povinnosti oblastní představené a její rady, jakož i další nařízení o správě oblasti²⁴⁷ určuje oblastní statut.

Vedení konventů

Konventní kapitula

265. Všechny sestry s aktivním hlasovacím právem tvoří konventní kapitulu, kterou pravidelně svolává a které předsedá konventní představená. Svou aktivní účastí v kapitule mají sestry podíl na společném rozhodování a životě komunity. Úkolem konventní kapituly je povzbudit se ve službě a v našem františkánském povolání, společně hledat Boží vůli a přijmout potřebná rozhodnutí.

Konventní představená

266. Konventní představená zastupuje, vede a spravuje komunitu sester v konventu, pro kte-

²⁴⁷ Srov. CIC, kán. 636.

rý byla ustanovena. Do úřadu je jmenována vyšší představenou se souhlasem její rady. Funkční období konventní představené je tři roky. Do úřadu může být jmenována sestra s doživotními sli- by. Jmenování je možné opakovat bezprostředně nanejvýš pro druhé a třetí funkční období.

267. Konventní představená svou autoritou sestrám především slouží. Jejím úkolem je podporovat sesterský život, vést ke spoluzodpovědnosti a napomáhat osobnostnímu růstu jednotlivých sester.

268. O důležitých událostech v komunitě informuje konventní představená vyšší představenou. Účastní se pravidelných konferencí konventních představených, které svolává vyšší představená.

269. Konventní představená pravidelně svolává konventní kapitulu.

Konventní vikářka, ekonomka a rádkyně

270. Konventní vikářka je první rádkyní konventní představené, zastupuje představenou v době její nepřítomnosti nebo je-li zaneprázd-

něna jinými úkoly a rozhoduje shodně s jejími úmysly. Zodpovědně plní úkoly, které jí konventní představená svěří a podporuje ji návrhy a radou ve vedení a správě konventu. Pro každý konvent ji obvykle jmenuje konventní představená se souhlasem konventní kapituly; jinak ji jmenuje příslušná vyšší představená.

271. Příslušná vyšší představená vždy po dohodě s danou konventní představenou určí, má-li být v konventu ustanovena konventní ekonomka, která je z moci úřadu členkou konventní rady, a příp. další rádkyně konventní představené; výjimečně může na základě rozhodnutí vyšší představené konventní představená zastávat úřad ekonomky.²⁴⁸ V případě menších konventů může vyšší představená na návrh konventní kapituly rozhodnout, že nebude vytvořena rada odlišná od kapituly, ale úkoly rady plní sama kapitula.

²⁴⁸ Srov. *CIC*, kán. 636, 1.

6.

HOSPODÁŘSKÁ SPRÁVA

272. Kongregace, jednotlivé provincie, oblasti a konventy jsou způsobilé nabývat, mít v držení, spravovat a převádět majetek.²⁴⁹ V duchu františkánské chudoby se vyhýbáme jakémukoli druhu přepychu, neúměrnému zisku a hromadění majetku.²⁵⁰ Jsme též vázány ke svědectví lásky a chudoby přispíváním podle svých možností na potřeby církve a podporu chudých.²⁵¹

273. Způsob správy majetku je dán *Ekonomickými směrnicemi* kongregace. Za jejich vypracování zodpovídá generální ekonomka a schvaluje je generální kapitula. V nich je také uveden způsob, jakým podává generální ekonomka generálnímu vedení vyúčtování vykonané správy a jak informuje komunity o hospodářském stavu kongregace.²⁵²

²⁴⁹ Srov. *CIC*, kán. 634.

²⁵⁰ Srov. *CIC*, kán. 634, 2.

²⁵¹ Srov. *CIC*, kán. 640.

²⁵² Srov. *CIC*, kán. 635, 636, 638.

274. Představené, ekonomky i všechny sestry ať se snaží v duchu slibu chudoby šetrně zacházet se společným i svěřeným majetkem a při disponování s ním zachovávají výši stanoveného limitu.²⁵³ Zaviněné překročení těchto limitů je pod sankcí ztráty úřadu.

²⁵³ Srov. *CIC*, kán. 638, 3.

POUŽITÉ ZKRATKY

Zkratky knih Písma svatého jsou převzaty z českého ekumenického vydání Bible, vyd. Česká biblická společnost, Praha 1995.

Řehole Řehole Třetího řeholního řádu sv. Františka

Zkratky františkánských pramenů:

<i>Lkler</i>	<i>List klerikům (1219)</i>
<i>LLvu</i>	<i>List bratru Lvu</i>
<i>Lmin</i>	<i>List ministrovi (1221-1223)</i>
<i>Lřádu</i>	<i>List celému řádu (generální kapitule) 1225-1226</i>
<i>1Lvěř</i>	<i>První list věřícím (recensio prior, Slova života a spásy, 1213-1221)</i>
<i>2Lvěř</i>	<i>Druhá verze listu věřícím (1225-1226)</i>
<i>Npm</i>	<i>Napomenutí</i>
<i>NpŘ</i>	<i>Nepotvrzená řehole (1221)</i>
<i>PísbrSl</i>	<i>Píseň bratra Slunce</i>
<i>PozdrPM</i>	<i>Pozdravení Panny Marie</i>
<i>PŘ</i>	<i>Potvrzená řehole (1223)</i>
<i>Závěť</i>	<i>Závěť sv. Františka (září 1226)</i>
<i>1LAN</i>	<i>První list Kláry Anežce České (1234)</i>
<i>2LAN</i>	<i>Druhý list Kláry Anežce České (1237-38)</i>
<i>3LAN</i>	<i>Třetí list Kláry Anežce České (1238)</i>

ŘKl	Řehole sv. Kláry (1253)
ZávKl	Závěť Kláry (1253)
1Cel	První životopis Tomáše z Celana o sv. Františkovi
2Cel	Druhý životopis Tomáše z Celana o sv. Františkovi
LegM	Legenda větší (maior) o sv. Františkovi od sv. Bonaventury
Legm	Legenda menší (minor) o sv. Františkovi od sv. Bonaventury
Leg3dr	Legenda tří druhů

Zkratky církevních dokumentů:

CIC	<i>Codex Iuris Canonici</i> (1983), Kodex kanonického práva západní (latinské) církve
CNChA	<i>Congregavit nos in unum Christi Amor</i> (1994), Spojila nás v jedno Kristova láska (CIVCSVA)
DC	<i>La dimensione contemplativa</i> (1980), Kontemplativní dimenze řeholního života (CRIS)
DM	<i>Dives in misericordia</i> (1980), Encyklika Jana Pavla II. O Božím milosrdenství
EE	<i>Essential elements</i> (1983), Podstatné prvky nauky církve o řeholním životě (CRIS)
ES	<i>Ecclesiae sanctae II</i> (1966), Pavel VI., Normy pro aplikaci dekretu II. vat. koncilu O přizpůsobené obnově řeholního života

- ET *Evangelica testificatio* (1971), Ap. exh. Pavla VI.,
Obnovení řeholního života
- GS *Gaudium et spes* (1965), Pastorální konstituce
o církvi v dnešním světě (Vat. II)
- LG *Lumen gentium* (1964), Věroučná konstituce
o církvi (Vat. II)
- MD *Mulieris dignitatem* (1988), Ap. list Jana Pavla II. O důstojnosti a povolání ženy
- MuR *Mutuae relationes* (1978), Direktivy pro vzájemné vztahy mezi biskupy a řeholními křesťany (CRIS a Kongregace pro biskupy)
- PC *Perfectae caritatis* (1965), Dekret o přizpůsobené obnově řeholního života (Vat. II)
- PI *Potissimum institutioni* (1990), Směrnice pro výchovu v řeholních institutech (CIVCSVA)
- RC *Renovationis causam* (1969), O obnově formace k řeholnímu životu (CRIS)
- RdC *Ripartire da Cristo* (2002), Znovu začít od Krista (CIVCSVA)
- RP *Reconciliatio et poenitentia* (1984), Ap. adh. Jana Pavla II. O smíření a pokání v dnešním poslání církve
- SC *Sacrosanctum Concilium* (1965), Konstituce o posvátné liturgii (Vat. II)
- VC *Vita consecrata* (1996), Ap. adh. Jana Pavla II., O zasvěceném životě a jeho poslání v církvi a ve světě

Ostatní zkratky:

- Ap. adh.* Apoštolská adhortace
Ap. exh. Apoštolská exhortace
CIVCSVA Congregatio pro institutis vitae consecratae et societatibus vitae apostolicae = Kongregace pro instituty zasvěceného života a pro společnosti apoštolského života
CRIS Congregatio pro religiosi et institutis saecularibus = Kongregace pro řeholníky a sekulární instituty
Esser Kajetan Esser, *Gli scritti di San Francesco d'Assisi: nuova edizione critica e versione italiana*. Padova: Edizioni Messaggero 1982.
FP *Františkánské prameny*, příp. číslování odstavců odpovídá běžnému úzu, který např. v českém překladu najdeme ve vydání C. V. Pospíšila.
kán. kánon Kodexu kanonického práva
Vat. II II. vatikánský koncil

INDEX

Regula

Ioannes Paulus PP. II	
ad perpetuam rei memoriam	12
Regula et vita fratrum et sororum Tertii Ordinis	
Regularis Sancti Francisci	16
1 <i>In nomine Domini! Incipit Regula et vita</i>	
<i>fratrum et sororum Tertii Ordinis Regularis</i>	
<i>Sancti Francisci</i>	20
2 <i>De vita ista accipienda</i>	24
3 <i>De spiritu orationis</i>	28
4 <i>De vita in castitate propter regnum caelorum</i>	32
5 <i>De modo serviendi et laborandi</i>	36
6 <i>De vita in paupertate</i>	38
7 <i>De vita fraterna</i>	42
8 <i>De obedientia caritativa</i>	44
9 <i>De vita apostolica</i>	48
<i>Exhortatio et benedictio</i>	52
Decretum laudis	54
Decretum aggregationis	58
Dekret	64

OBSAH

Úvodní slovo.....	5
Ediční poznámka	9

Řehole

Jan Pavel II.	
na věčnou památku.....	13
Řehole a život bratří a sester	
Třetího řeholního řádu svatého Františka.....	17
1. <i>Ve jménu Páně! Začíná Řehole</i>	
<i>a život bratří a sester Třetího</i>	
<i>řeholního řádu svatého Františka</i>	21
2. <i>Přijetí tohoto života</i>	25
3. <i>Duch modlitby.....</i>	29
4. <i>Život v čistotě pro nebeské království</i>	33
5. <i>Způsob služby a práce.....</i>	37
6. <i>Život v chudobě.....</i>	39
7. <i>Život bratří a sester.....</i>	43
8. <i>Milující poslušnost.....</i>	45
9. <i>Apoštolský život</i>	49
<i>Povzbuzení a požehnání</i>	53
Pochvalný dekret	55
Příčleňovací dekret	59
Dekret.....	65

Konstituce

Část I.

NÁŠ ZPŮSOB ŽIVOTA

1. Základy našeho řeholního společenství.....	69
2. Náš život v sesterském společenství.....	74
<i>Vystoupení a propuštění z kongregace,</i> <i>exklaustrace, přestup a opětné přijetí</i>	80
3. Náš život modlitby	83
4. Náš život radostné kajícínosti.....	88
5. Náš život v milující poslušnosti.....	93
<i>Formální rozkaz</i>	97
6. Náš život františkánské chudoby	98
<i>Majetek sester</i>	103
7. Náš život v čistotě pro království Boží.....	106
8. Naše svědectví a činnost.....	110
9. Naše výchova a formace k životu podle evangelia	118

Část II.

ORGANIZACE, VEDENÍ A SPRÁVA KONGREGACE

1. Vnitřní struktura kongregace	127
<i>Postavení kongregace před církví a státem</i>	127
<i>Struktura kongregace</i>	128

2. Všeobecná ustanovení o právu, volbách a hlasování	131
<i>Právo, kterým se kongregace řídí</i>	131
<i>Vyhlašování, trvání a výklad kongregačních zákonů a dispensí</i>	132
<i>Předpisy pro volby a hlasování</i>	
<i>Volby všeobecně</i>	135
<i>Způsob odevzdávání hlasů</i>	136
3. Všeobecně o službě vedení a správy v kongregaci	139
<i>Nejvyšší autorita</i>	139
<i>Všeobecná ustanovení o vedení a správě</i>	141
4. Generální vedení a správa kongregace	142
<i>Generální kapitula</i>	142
<i>Příprava řádné generální kapituly</i>	143
<i>Průběh řádné generální kapituly</i>	144
<i>Zahajovací část</i>	144
<i>Volební část</i>	145
<i>Věcná část generální kapituly</i>	147
<i>Další části kapituly a její ukončení</i>	148
<i>Mimořádná generální kapitula</i>	149
<i>Generální představená</i>	149
<i>Úkoly, práva a povinnosti generální představené</i>	150
<i>Uvolnění úřadu generální představené</i>	158
<i>Generální rada</i>	155
<i>Uvolnění úřadu generální rádkyně</i>	157
<i>Rozšířený poradní sbor</i>	158

<i>Odborné poradní orgány</i>	159
<i>Generální ekonomka</i>	159
<i>Další úřady v generalátu</i>	160
5. Vedení a správa provincií, oblastí a konventů.....	161
<i>Vedení provincií</i>	161
<i>Vedení oblastí</i>	162
<i>Vedení konventů</i>	
<i>Konventní kapitula</i>	163
<i>Konventní představená</i>	163
<i>Konventní vikářka, ekonomka a rádkyně</i>	164
6. Hospodářská správa	166
Použité zkratky	168

ŘEHOLE a KONSTITUCE

Kongregace milosrdných sester III. řádu sv. Františka

Řeholi a dekrety z latiny přeložil Mgr. Tomáš Sedoník,
lektoroval Mgr. Pavel Černuška Ph.D.

K vydání připravila a poznámkami opatřila
Marta Lucie Cincialová SMFO.

Vydala

Kongregace milosrdných sester III. řádu sv. Františka
v Opavě v roce 2009.

Sazba a tisk Matice cyrilometodějská s. r. o., Olomouc

ISBN 978-80-254-3760-5